

SLOVENSKI GOŠPODAR.

List ljudstvu v douk in zabavo.

plačaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravljenje „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katalognega društva“ dobivajo List brez posebne naročnine, — Posamezni listi stanejo 10 vin, — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Ekokopisi se ne vračajo, — Upravljenje: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Na inserati se plačuje od enostopne petitrste do enkrat 15 vin, na dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema do srede zjutraj, — Na zapri reklamacije so poština preste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Štajersko deželno gospodarstvo in Slovenci.

Pred dobrim mesecem je izšla iz peresa posl. dr. Benkoviča knjižica zgori navedenim naslovom, katero moramo svojim bralcem v izvlečku priobčiti. Namen te knjižice je, na podlagi deželnega proračuna za l. 1909. (ki je bil povod slovenske obstrukcije), letnili poročil deželnega odbora in drugih podatkov, izdanih od deželnega odbora s številkami dokazati nemško-liberalni večini in zaslepiti slovenskim liberalcem, kako so Slovenci prikrajšani pri deželnih izdatkih v okroglem znesku 20 milijonov Kron. Dosedaj so Nemci z lepimi besedami skušali nam predčuti, da se kruh iz Grada pravično reže, in naši liberalci so priznali načelo, da Slovenci za vsako ceno potrebujemo deželni zbor — brez ozira na učarce nemške večine in brez ozira na naše prikrajšanje v deželnem proračunu. Se-le številke dr. Benkoviča so vzdramile junaka besed in sedaj nemški in slovenski liberalci v potu obraza složno dokazujojo, da dr. Benkovičeva knjižica nima prav.

Dr. Benkovič je vsako postavko v deželnem proračunu si dobro ogledal in na podlagi podatkov deželne odbora preračunal 1. koliko od posameznega izdatka odpade v namene na Spodnje Štajersko in koliko v slovenske namene; dalje 2. koliko vsakega izdatka pride nazaj v žep slovenskih davkopalcev in koliko v žep davkopalcev na Spodnjem Štajerskem sploh. N. pr. deželna bolnica v Gradišču, ki stane milione tudi slovenskih davkov, služi celi deželi, Nemcem in Slovencem (slednjim pač v mali meri) in vsem soščeljanom; za bolnico izdana letna svota 800 tisoč kron pač ne pride v slovenski žep nazaj, ampak ostane Nemcem v Gradišču. Izdatki za regulacijo voda služijo dotičnemu delu dežele, a izdana svota za inženirje, delavce, dobavitelje kamna itd., malo ke-daj pride naravnost v slovenske roke; deželni odbor namreč pri vseh stavbah, regulacijah itd., daje zasluga le nemškim in nemškutarskim podjetnikom, Slovenec k večjemu opravlja službo delavca. Tudi deželni uradniki morajo služiti celi deželi in rešujejo nemške in slovenske akte, a od letnih izdatkov 900 tisoč kron za deželno uradništvo v Gradišču se pač malo kronic izgubi v slovenske žepe, ker dežela odri-va iz deželne službe naše sinove. Tedaj: treba ločiti ali kaka postavka le služi tudi slovenskemu Štajerju po svojem namenu, ali dotični denar tudi ves pride v roke našega davkopalačevalca. Te razlike pri vsakem izdatku namreč nemški poslanci, ki skušajo pobijati dr. Benkovičeve podatke, nečejo poznati, ker bi jim sicer težko bilo dognati, da Slovenci niso prikrajšani; njim pa se je pridružil tudi dr. Kukovec, ta nesrečnež med slovenskimi poslanci, ker tudi on se trudi dokazati, da je slovenska obstrukcija neutemeljena. Po proračunu dr. Benkoviča služi namenom Spodnje Štajerske le 3,180,000 K, to je le 15 od 100, Zg. in Sr. Štajerska pa 10,085,000 K, to je celih 49 od 100 (skor 4krat več!), ostanek 7,450,000 K pa služi celi deželi (ne pa v razmerju prebivalstva, kot hoče dr. Kukovec dokazati); v deželni bolnici n. pr., ki je celi deželi skupna, gotovo ni 30% Slovencev!); od te-ge denarja pa ostane na Sp. Štajerskem 3,463,000 K, to je le 16%, na Zg. in Sr. Štajerskem 15,409,000 K, to je 75% (5krat več kot nam); ostanek 1,837,000 K pa se ne da natančno razločiti. Iz teh številk jasno sledi ogromno prikrajšanje Spodnjega Štajera; od skupnih izdatkov bi rad dr. Kukovec nam prisodil 30% po številu prebivalstva in na tak način zvišal naš delež, kar je seveda popolnoma napačno, če si količkaj ogledamo skupne namene, n. pr. bolnišnico, norišnico.

Naj se dr. Kukovec vendar enkrat prepriča, ali je v norišnici res 30% norcev iz Sp. Štajera! Na tej napaki šepa vse dokazovanje dr. Kukovca v proti-knjizici, katero je izdal v veliko sramoto svoje politike in Slovenstva.

Z narodnega stališča preračunjeno, od deželnih izdatkov 20 milijonov kron služi slovenskim namenom le 2,051,000 K, to je 9% (vstevši ljudsko šolstvo z 1 milijon 297,000 K), nemškim namenom pa 9,313,000 K, to je 45% (5krat več kot Slovencem!), ostanek 9 milijonov 345,000 K, to je 46%, pa je skupen (seveda ne po številu prebivalstva!); od tega denarja pride v slovenske roke 1,792,000 K, to je le 8% (med tem 1 milijon

ion 300.000 K za plače učiteljem, borib 492.000 K pa našemu ljudstvu), Celih 17,358.000 K, to je 84% (11-krat več!) v nemške roke, ostanek 1,558.000 K, to je 8%, je skupen, zato se ne da razločiti.

To so številke, ki morajo vsakemu slepcu odpreti oči; teh številk, posebno onih, ki dokazujojo, koliko deželnega denarja pride v slovenske roke, tudi nikdo ne skuša izpodbijati. Zastopnik celjskega nemškutarstva, dr. Negri, in njegov zaveznik dr. Kukovec, hočeta le dokazati, da Slovenci dobę tudi one izdatke, ki le posredno služijo Slovencem, n. pr. norišnica, bolnica. Vsak priprosti volilec S. K. Z. uvideva, da ti deželni zavodi sicer res služijo tudi Slovencem, da pa pada od ogromnih izdatkov malokateri groš v slovenski žep.

Na čudna pota se je počel zastopnik slovenskih trgov v deželnem zboru; on skuša dokazati, da dobre Slovenci več nego trdi dr. Benkovič, in celo račun dr. Negrija, našega zagrizenega nasprotnika, mu ne ugaja. V tačnamen je izdal posebno Knjižico, da se njegova nevednost zablišči pred celim svetom; kajti on neče, da sveti njegova luč samo pod mernikom. Veliko škode so nam že napravili slovenski liberalci pred celim svetom, zlasti pred našimi nemškimi sodeželani; krono temu pa je postavil dr. Kukovec s svojo knjižico, ki jo usiljuje našim ljudem, da svojizko strankarsko strast in svoje plitvo znanje pokazuje tudi nam. Mi smo s tem zadovoljni!

Prijednjič nekoliko številk o davčni moći Slovencev in Sp. Štajerske, katerih se nam ni treba sramovati; v celem boju radi tudi številk ostane pečat sramote na naših „naprednjakinj“.

Vojška.

Razvoj dogodkov, ki se tičejo Turčije in balkanskih držav, je bil začnji 8 dni ta-le: Mladoturki, ki so vsled vstaje prišli do vlade, niso hoteli odstopiti Odrinu. Nato so odposlanci balkanskih držav v Londonu pretrgali mirovna pogajanja in poveljniki balkanskih armad so Turkom naznanili, da bodo v pondeljek zvečer začeli zopet z vojsko. Mladoturška vlada je velevlastim na njih posredovanje odgovorila, da hoče sedaj odstopiti majhen del Odrina. Bolgari se za to sporočilo niso hoteli več zmeniti. Bolgarska armada je 150 km proč od Odrina globoko v turškem ozemljiju, čisto blizu Carigrada, zato bi bilo naravnost blazno, da bi Bolgari pustili Turkom mesto in zemljo, katero so si s krvjo osvojili. Velevlasti tudi priznavajo, da ima Bolgarska prav, le Slovenom sovražna Nemčija je izjavila, da je turška ponudba sprejemljiva. Nemčija je radi tega svetovala Bolgarom, naj ne začnejo vojske, o kakem nemškem posredovanju v Turčiji pa nič slišati. Rusi baje ne bodo naravnost pomagali Bolgarom, pač pa ne bodo trpeli, da bi Turčija stopila na bolgarskata, ako bi imeli Bolgari vendar-le nesrečo. Rusija še tudi vedno zahteva, da se Turčiji z ladjami velesil zažuga, naj se udajo, toda druge velesile se nočajo vmeševati. Med Avstrijo in Rusijo se je razmerje izboljšalo in naš cesar je poslal ruskemu carju lastnorčno pismo, prvi znak boljšega razmerja. Med Bolgarijo in Rumunijo je prišlo do precejšnjega sporazuma, ker so Rumuni nekajliko odstopili od svojih zahtev, Bolgari pa nekaj pridigli.

Velevlasti se trudijo, druga drugo pregovoriti, da ostanejo vse mirne in nepristranske. To se je dosedaj še zgodi, vendar je razmerje med velesilami ravno v sedanju trenotku tako razrahljano, da se je vedno batiti nevarnih svetovnih zapletljajev. Splošno se sodi, aki paide Odrin, da potem pride kmalu do miru vsaj na Balkanu.

O vojski sami še danes, ko to pišemo, ni nobenih poročil. Turška armada je razglasila, da ne bo priupustila nobenih poročevalcev bližu.

Mladoturki odgovorijo.

Ko je nastala mladoturška vstaja po pretvezo, da Turčija ne sme odstopiti Bolgarom Odrina in Gr-kom Egejskih otokov, v kar je staroturški veliki vezir Kiamil-paša že privolil, so se balkanske države pozvile, odpovečale mirovna pogajanja v Londonu ter napovedale Turčiji, da bodo zopet začele vojsko.

Vkljub temu je mladoturška vlada odgovorila velesilam na njihov nasvet prejšnji vlađi, da naj pre-pusti Turčija Bolgarom Odrin in izroči usodo čez Egejske otoke razsodbi velesil. Mladoturški odgovor se glasi: Turčija vztraja na tem, da obdrži oni del Od-

rina, kjer leže sveti kraji mohamedancev; pripravljena je pa, da odstopi oni del Odrina, ki leži na desnem bregu reke Marice. Glede na Egejske otoke želi Turčija, da obdrži iz vojnih razlogov nadvlačo nad tistimi otoki, ki leže blizu turškega ozemlja.

Bolgarski odposlanec v Londonu, dr. Danev, je izjavil, ko je izvedel za turški odgovor: Izjavljam v imenu vseh zaveznih odposlanikov, da odgovor Turčije ni tak, da bi mogel biti temelj za nova pogajanja. Izjavili smo, da se mora Odrin in Egejski otoki odstopiti, in če se to ne zgodí, se pogajanja ne obnove. Odstop se mora izvršiti, še preden se začne vojska nadaljevati. Prvi strel, ki pada, bo izpremenil naše pogoje.

Dnevno povelje generala Savova.

Bolgarski ministrski svet je takoj, ko so odposlani v Londonu proglašili mirovna pogajanja za zaključena, da armadnemu povelju pri Cataldē nalog, da s četrtek, dne 30. januarja, odpove nasprotinem taboru premirje. To se je zgodilo ob 7. uri zvečer. Ker se po pogodbi, ki je bila začetkom premirja sklenjena, smejo pričeti sovražnosti še-le 4 dni po preteklu odgovore, se vojska lahko začne že v pondeljek, dne 3. februarja, ob 7. uri zvečer. General Savov je izdal takoj na bolgarsko armando tole dnevno povelje:

„Z mirovnih pogajanj se je jasno razvidi, da sovražnik počne od ozemlja, ki ga je naše zmagovalno orožje izvojevalo, niti pedi odstopiti. S peresom hočajo uničiti, kar ste osvojili vi in za kar so padli vaši hrabri bratje. Ali se ne boste maščevali za tako žalitev slavne bolgarske armade, vi zmagovali junaki izpred Lozengrada, Bunar Hisarja, Lile Burgasa in izpred Cataldē? Pripravite se torej na nove zmage in pokažite s svojo nepremagljivo hrabrostjo, kateri se ne more nihče ustavljati, sovražniku in celiemu svetu, da draga nam bolgarska domovina zasluži več kot spoštovanje Evrope.“

Obenem je poveljnik Savov iz svojega glavnega stana v Dimotiki postal velikemu vezirju Mehmed Selket-paši sledoč brzovjakvo: Sporočam Vaši prevzetenosti, da so razgovori v Londonu prekinjeni. Glasom člena 4. zapisnika glede premirja imam čast nazzaniti, da se sovražnosti v pondeljek zvečer ob 7. uri zopet začnejo. Veliki vezir je odgovoril, da jemlje to na znanje.

Na bojiščih.

Bržkone bodo Bolgari najprej z vso silovitostjo napadli Odrin, da ga vzamejo. Potem bi bila gotova turška vlada bolj sklonjena, da sklene mir pod pogojem, ki so Bolgom ugodni. Bolgarske čete pri Odrinu so pomnožene s srbskimi ter imajo nove topove za obstreljevanje trdnjav. Bolgari bodo razrušili utrdbo za utrdbo ter nazadnje z naskokom vzele trdnjavo, ako jih že prej bila zastava s turškega minareta (stolpa) ne poprosi za milost. V Odrinu baje primanjkuje živeža ter je prebivalstvo in vojaštvo že nezadovoljno. Odrin je skoraj že 2 meseca popolnoma odločen od vsekoga stika s svetom. Le hrabri poveljnik Šukri-paša noči nič slišati o udaji.

Pri Cataldē stoji kakih 150.000 Bolgarov in priljivo toliko Turkov. Loči jih tesni pas zemlje, katerega imenujejo vojaki dolino smrti. In po pravici. Na gosto stojijo tam topovi, ki čakajo samo na povelje, da začnejo svojo strašno sodbo. Bolgari so si uredili silne trdnjave, ki prav nič ne zaostajajo za turškimi. Njih vojska je danes z vsem bolje oskrbljena, nego je bila v začetku. Red je vzoren in sreča bolgarskega vojaštva imajo le eno željo, da bi kmalu videli Carigrad. V turškem taboru navdušenje ni veliko. Po zadnjih dogodkih v Carigradu so častniki in vojaki razdeljeni v dve stranki, stare in mladoturke. Razven pri Cataldē stoji še kakih 30.000 mož pri mestu Galipoli ob Dardanelah, o katerih upajo Turki, da bodo Bolgom padli ob pravem času za hrbot. Toda Bolgari so gotovo pripravljeni. Bolgarom poveljuje še nadalje general Savov, Turki pa imajo novega poveljnika Izet-pašo, o katerem gre glas, da je jako spremenil in drzen častnik. Dosedaj je bil šef generalnega štaba.

Grki, kakor znano, se dosedaj še sploh niso pojali za mir, in sicer na splošno željo zaveznikov, da so njih ladje lahko zabranile prevoz turških čet iz Male Azije čez morje na bojna tla v Evropi. Turško brodovje je brez uspeha poskušalo, da bi zapoldilo grške ladje iz neprijetne bližine pri Dardanelah. Grki imajo še tudi težko nalogo, da si vzamejo Janino.

Črnogorci pa še nimajo Skadra. Kralj Nikolaj je že odpotoval v Grudo, da vodi obleganje skadrskega mesta. Črnogorci nameravajo napasti Skader z vso odločnostjo, in sicer s pomočjo srbske artilerije. Rusija je poslala Črnogorcem na skrivnem žito, Italija pa baje topove. Veliko brzostrelnih topov čaka pred Skadrom na povelje, da začnejo sipati ogenj na turško posadko v Skadru.

Srbom se godi sedaj najboljše. Svojo nalogu so dovršili in sedaj imajo le zavezniško dolžnost, da pomagajo drugim.

V turškem taboru pri Cataldči.

Iz Carigrada se poroča o velikih nemirih in pobojih, ki so se vršili pretečeni petek in soboto med turškimi četami pri Cataldči. Cela turška armada ob Cataldči je razburjena in razdeljena v dva tabora. Nižji častniki in del vojaštva se zavzema za mladoturke, generali in artilerija pa so pristaši vojaške "lige" (zeve), ki hoče maščevati umor bivšega poveljnika Nazim-paše. Ta liga zahteva, da se morilci Nazim-paše ustrelje. Vojaška liga je poslala velikemu vezirju Selket-paši odposlanstvo, katero je zahtevalo za umor Nazim-paše zadoščenje s tem, da se naj takoj začne vojska. Če pa se prepusti Odrin Bolgarom, bo Cataldška armada brez ozira na sovražnika korakala proti Carigradu in pobila mladoturke. Enver-beg je sam odpotoval proti Cataldči, a se je moral vrniti, ker so mu vojaki grozili. Ž njim vred se je pripeljalo v Carigrad 40 voz ranjenih in bolnih častnikov in vojakov, ki so postali žrtve krvavih medsebojnih bojev med Turki pri Cataldči v petek in soboto. Mladoturška vlada je sedaj v hudih škripecih. Ako ne odneha nasproti Bolgarom, se začne vojska, aka pa popusti, ker ji prigovarjajo velesile, bodo izbruhnil doma in posebno med armado, resni nemiri. Vojaška liga prireja javne shode proti novi vladni. Ob takih razmerah je res težko misliti na kakše uspehe turške vojske. Enver-beg bo prišel kot vojaški izvedenec k turškemu poslanstvu v Berolin, kjer je bil že prideljen, predno je odšel v vojsko v Tripolitaniji. Pokazal je baje v Berolini velike diplomaške zmožnosti.

Avtstrijski cesar ruskemu carju.

Te dni odpotuje podpolkovnik princ Hohenlohe v Petrograd, da izroči carju lastnoročno pismo našega cesarja Franca Jožefa. Vsebina cesarjevega pisma še ni objavljena, vendar se v poučenih krogih zatrjuje, da obsegata to pismo veselo zatrilo, da sta se avstrijska in ruska vlast zbligli, da so sporna vprašanja v glavnem poravnana ter da je vojna nevarnost maledane odstranjena.

Rusija in Avstrija sta nekoliko popustili na Balkanu, da se je tako lažje izvršilo zbljajanje. Govori se, da je sedaj Avstrija že voljna privoliti Črnogorcem Skader in da tudi glede meje Albanije ne bo delala Srbov več toliko skrbi. Na drugi strani pa je Rusija izjavila, da ne bo z orožjem podpirala srbskih želj. Gleda Bolgarije se Rusija nič zavezala, vendar se misli, da še Rusija ne bo svoje armade poslala Bolgarom v pomoč.

Mi in Rusija.

Da je naš cesar odpodal princa Hohenlohe s posebnim pismom k ruskemu carju, je vzbudilo pozornost cele Evrope. Brezidomno je to dokaz, da je naše razmerje do Rusije boljše, nego je bilo preteklo leto. Pravijo, da se je naš minister za zunanje zadene, grof Berchtold, ves čas svojega službovanja trudil, da bi se ravno naše razmerje do Rusije, ki je bilo ob njegovem nastopu precej hlađno, polagoma izpremenilo v prijateljstvo. V tem ga je zelo krepko podpirala Nemčija, katero od nekdaj boli, da je Rusija zvezana z nemško neprijateljico, Francijo, ne pa z njo. Cel čas sedanjih napetih razmer dela Nemčija na to, da bi osamila (izolirala) Francijo. Zato je tudi njen razmerje do Anglije vedno jasnejše in prijaznejše, na drugi strani pa je Nemčija vse storila, da zbljaja Avstrijo in Rusijo. Odtujiti Franciji vse sedanje prijatelje, za tem se smotreno trudi nemška zunanja politika. Kdor je zasledoval diplomatski in časnikarski boj državnikov velikih evropskih držav v zadnjem času, je lahko videl, da sta se ves čas dvojevali med seboj Francija in Nemčija za osamljenje. Koncem novembra in meseca decembra je izgledalo, da bo ostala Nemčija osamljena, kajti nobena tajnost ni bila, da je sedaj razmerje med Nemčijo in Avstrijo veliko trpečo, ker je Nemčija odločno odsvetovala Avstriji vojsko proti Srbiji. Ohlajenje do Nemčije je našim zunanjim politikom bila spodbuda, da so se še bolj pobrigali za prijateljstvo z Rusijo, tem bolj, ko je tudi Rumunija začela hočiti svoja pota ter se ni več naslanjala edino na Avstrijo in Nemčijo, ampak se je sprijaznila tudi z Rusijo in Turčijo. Dejstvo pač je, da smo mi trenutno z Rusijo res v prijateljskem razmerju. Kako dolgo bo to trajalo, sam Bog ve, kajti sedaj se prijateljstva hitro sklepajo, a ravno tako naglo razdirajo.

Razmerje med velesilami.

Za razumevanje sedanjih političnih dogodkov je potrebno, da vsakdo ve, kakšno je trenutno razmérje med velesilami. Avstrija, Nemčija in Italija so zavezane med seboj (trozvez, tripelaliana) ter so zavezane, da se podpirajo, ako so od sovražnika napadene. Istočasno so zvezane in zavezane med seboj Rusija, Anglija in Francija (prijateljstvo treh, tripelantanta). V sedanjem boju na Balkanu je bila tripelaliana bolj prijazna Turkom. Zato je zahtevala, da se ustanovi Albanija ter s tem oškoduje Srbija in Grkija. Le z Bolgari si je tripelaliana dobra, ker se sumi, da ima

Bolgarija tajno zvezo z Avstrijo že za bodočnost. Tripelantanta je stala odločno ob strani Slovanom ter zahtevala z vso silo, da Turčija odstopi Bolgarom Odrin. Za Albanijo ni navdušena, vendar boja s tripelaliano radi tega ne mara, zato pa skrbi, da bi Albania izpadla kolikor mogoče majhna. Obe trozvezzi sta delala ves čas dogodkov tudi na to, da druga drugo razbije. Anglija in Rusija sta se trudili, da se ohradi razmerje med Avstrijo in Nemčijo. To se jima je tudi precej posrečilo, kajti nemški cesar se je izjavil, da ni preveč rožljamo s sabljo proti Srbiji in da nam ne bo pomagal. Od tistega časa je Avstrija Srbiji nekoliko bolj prijazna. Francija je delala v Italiji proti nam ter skušala odcepiti Italijo od trozvezze, toda Italija se vendar ni dala odriniti, to pa radi Albanije, kjer delata z Avstrijo skupaj. Toda tudi tripelaliana ni bila brez dela. Avstrijo je najbolj oviral, da si ni upala lani osvojiti Srbije in razdeliti, ker je Rusija stala oborožena ob galiski meji. Zato je delala naša država na to, da si pridobi hrudega russkega strica. Podpirala pas je v tem Nemčija, ki bi rada Rusijo odcepila od Francije. Nemčija pa je delala tudi v Angliji, da si jo pridobi, kajti pomorska bitka Nemčije z Anglijo bi vendar lahko postala tudi za Nemce nevarna, potem pa tudi, ker Nemčija ne prenaša, da bi si bili Angleži samo dobrni s Francozzi. Tako še sicer obstoji tripelaliana in tripelantanta, toda minje so položene, in ni izključeno, da se sedanje zvezze razdržijo ter drugače sestavijo. Na eni strani bi stale Italija in Francija, na drugi Avstrija, Nemčija in Rusija, a Anglija bi bila vsem prijazna ter delala najboljše politične kupčije.

Naše Posavje.

Tužno doni vojna tromba na Balkanu. Stotine fantov in mož je moralno zapustiti svoje domove in svojce, da se odzove klicu očetnjave in s svojim življenjem, orožjem in pogumom varuje svojo domovino pred njenimi sovražniki.

Ako primerjamo razmere naše zelene kmečke Spodnje Stajerske, zlasti tu doli ob meji v našem Posavju, z državami, ki z bajonetni in topovi zasledujejo svoje zadače, sprevidimo, da je skrajni čas, da se odzovemo kričeci potrebi in se tudi mi Posavci zbiramemo pod zvoki vojne trombe pod bojno zastavo, da z lastno močjo zastavimo krasno posavsko ozemlje pred ugrabljivimi tujci-izdajalcji, ki hočejo učreti v naše kmečke trdnjave, da tu sejejo vihar, sovraščvo, in nam pretijo ugrabiti naše domovje. Če tudi smo potisnjeni v obmejni kot, se nam sicer ni batiti, da nas iznenadijo sovražni izpadi preko meje. Zlasti ob Savinu smo do cela varni, ker nas ščiti sosednja Kranjska kmečka trdnjava, ki se združena v celi deželi, krasno razvija, cvete in raste. Tudi preko Sotle s Hrvatske ne prihaja nevarnost, dokler nas naši bratje Hrvati čuvajo s svojimi junaškimi prsi pred nenasitnostjo madžaronov. Te okolnosti upoštevajoč, bi človek nehotel vskliknil: Blagor tebi, kaj te obdajajo prijatelji, tebi cvete blagostanje, mir in sreča. In morda je ravno ta sladka zavest glavnih vzrok, da leži naše Posavje nezastraženo, da so širok odprtva vrata vsakovrstnim prekučuhom, ki naše mirno ljudstvo begajo, ščuvajo in izkoriscajo. Menda pa je tudi vzrok ta, ker ni nikogar, ki bi dvignil naše kmečko zastavo, zbral trdno kmečko vojno armo, ki naj bi izčistila Posavje teti naših škodljivcev in zatiralcev, katerih začnje čase kar mrgoli med ljudstvom, da ga zapelejajo na nasprotna pota, hujško sosedna nad sosedja, brata nad brata, oblubljajo zlate gradiče, njih glavni namen pa je, da zanetijo sovraščvo in razpor v naše kmečke vrste, da razlutijo vihar, v katerem menijo neopaženo oropati naše svetinje, naš blagor, naše Posavje.

Gotovo bolj kot v celi slovenskem delu Stajerske, je od skupnih in dogovorjenih nasprotnikov ogroženo naše Posavje. Tukaj bolj kot v kateri koli kmečki okolici uspešno stezajo socialni demokratije svoje prste. In bolj kot drugje se redijo na račun naše potrežljivosti razni liberalni agenti — ljubljenci in zavezniki nemškutarjev, kateri so se začnje čase začeli vtihotapljati v naše tabore in se šopirati s pavovim perjem. In naše kmečko katoliško mislečje ljudstvo — spi! Ono se ne zaveda nevarnosti, ki preti spečim, ne viđi zanjke, v katero ga hočejo vjeti našemljeni „kmečki prijatelji“, da ga zvežejo, zasužnijo in spremene lepo kmečko Posavje v nemškatarsko-liberalno-socijski tabor.

Posavci, še je čas, da se zdramimo, da stremo verige, namenjene za nas, da zatrema gada v njegovi zaledi, dokler ne dvigne svojega strupa. Na pogome kmetje in njega prijatelji, vstanimo in se otrešimo jarma, ki nam ga hočejo napraviti združeni sovragi. Dovolj je že našega potrpljenja in prizanašanja napram tistim, ki nas zatirajo, ki s potuhnjem hinavštvom izdajajo in teptajo naše kmečke ideje. Saj je v našem Posavju dovolj navdušenih in zavednih mož ter mladičev, treba je le poguma, in naše trdnjave ne bodo več izginale v žrelo sovragov. Če tudi se nam bližajo kot priliznjeni „najboljši prijatelji“ v nemškatarski, socijski in liberalni (kar danes pomenja eno in isto) obleki, pokažite jim duri, povejte jim, da med nami ni prostora za nje, da naše kmečko, že dovolj stiskano ljudstvo, ne bo postal prostovoljni suženj raznih privandrancev.

Zalostno, a resnično je, da je ravno v današnjih časih, ko so razne nadloge in bremena rečen gost našega kmečkega ljudstva, ki ga stiskajo in gulijo, kmet sam neposredno krije, da se nam razen vsega, kar smo že izgubili, hoče odvzeti in zaslužniti še to edino, kar imamo še davka prostoto, naše politično miš-

ljenje. In morda se ravno v našem Posavju najbolj občuti kuga, ki jo širijo razni umazani listi med kmečkimi sloji. Človek si niti ne more predstavljati, da se nahaja kje toliko kmečkega ljudstva, ki bi bilo tako zaslepljeno, da ima za najsvetješi evangelij vse socialno-demokratske čenčarije in bi bilo za socijske, kmečkemu stanu, torej sebi nasprotuje nazore, tako navdušeno kot ravno v nekaterih delih našega Posavja. Tega pa se nasprotniki tudi zavedajo in postajajo čim dalje predrznejši.

Na vseh javnih prostorih, uradih, kolodvorih i. t. d. se sliši od uradnikov in drugih robantan nad „klerikalci“, seveda, kakor sem že omenil, le na račun naše potrežljivosti, ki pa postaja že izčrpana. Docela predzni so celo taki, kaferi bi se naj zahvalili, da žive od našega ljudstva, ki jim nosi svoje groše v njih trgovine, gostilne, obrti, ki žive ob gotovi plači našega ljudstva. Svojo hvaležnost za to pa počažejo s tem, da nas črnijo in zasmehujejo. Te ljudi si pač moramo natančneje zapomniti in se jih ogibati. Kakor hitro bo mera našega potrpljenja polna, bodo utihnilo tudi strune nasprotnikov, katerim je pač še dobro v spominu, da jim ne pomaga nobeno hincavstvo in združena nepoštena sredstva, ako se naša kmečka volja obrne proti njim.

Naj bo torej nalogu vsakega pristaša zelene zavste Slovenske kmečke zvezze, da zbjira okrog sebe junaska četo, ki naj neustrašeno z orožjem naše kmečke zavednosti stopa v boj proti izkoriscencem in zasramovalcem kmečkega stanu. Le ako bomo pripravljeni in čuječi stali na straži, ako bomo vsakemu priwandru temeljito preiskali politične žepe, ako bomo vedeli ceniti moč naše zmagovite kmečke armade in ne uklanjati vratu pred vsakim tujem, tedaj se nam ni batiti, da izgine naše Posavje, pač pa se mora isto povzdigniti v nedostopno kmečko trdnjavo, v katero bodo zastonj butali sovražni peneči se valovi. Vsakdo naj se spomni na besed: „Ugrabijo nas lahko speče, a ne bodo nas bedeči!“

Politični ogled.

— **Naš cesar** Franc Jožef je sedaj v rodbini Habsburžanov najstarejši. Dosedaj je bil pred dnevi umrli nadvojvoda Rajner. Le malo moških Habsburžanov doseže tako lepo starost kot naš cesar.

— **V Celovcu** so Nemci zopet enkrat Slovencem pokazali svojo visoko oliko. Celovški Slovenci so imeli veselico in Nemci so prihiteli pred gostilno ter na dohajajoče slovenske goste kričali, pljuvali in jih suvali. Moramo reči, da nas taki blazni izbruhni Nemci v srcu vedno veselijo; kajti četudi so neprjetni za one, na katere se izlivajo, vendar so dokaz, kako malo pameti in kako veliko surovosti imajo naši ljubi sosedje v boju proti nam. S kamenjem, pljuvanjem in šnopsarsko steklenico prihajajo nad nas. Toda tako se narodi ne ugonabljajo. V treznom delu le je napredok in obstanek.

— **Madžare** začnejo polagoma tudi na Dunaju spoznavati. Najprej so vse storili, da odtujijo Hrvate državi. Pustili so leta in leta Khuen na Hrvaskem, da se je obogatel in uganjal svoje khuenovščine. Njegovi dejanji še ni bilo dovolj, zato so poslali Čuvaja, da je dopolnil, na kar je Khuen pozabil. Vsa Hrvaska je nesrečna in vzdušuje, ker se ji godijo tako velike in mnogoštevilne krivice. Sedaj pa isti Madžari puntajo z nasiljem in krivico madžarsko ljudstvo sami. Znano je, s kako surovostjo je vladala Lukač-Tisa-Khuen nastopala proti opoziciji v zbornici. Sedaj hoče kmetom in delavcem po novem volilnem redu na zvit način vzeti volilno pravico. Na papirju jo bodo sicer imeli, a v istini ne. Kako te lopovščine vplivajo na madžarsko ljudstvo, nam pove dogodek, da se je ustanovila in da napreduje republikanska stranka.

— **V nemškem državnem zboru** se je državne Kancelarji izrekla nezaupnica, ker zatira Poljake z znanim razlastilnim zakonom, Glasovali so za nezaupnico katoliški centrum in socialni demokratije, liberalci pa ne. Za svobodo odpirajo usta kakor pri nas, a so za krivico v tlačenje.

— **Italijanski katoliki**, to se pravi isti, ki tudi v javnem življenju povedajo potrebo katoličanstva, se v zadnjem času zopet živalnejše gibljejo in zanimalo za vsa politična vprašanja. Grof della Torre, predsednik združenih katoliških društev, je pred kratkim proglašil na velikem zborovanju program italijanskih katolikov, za katerega se bodo trudili v javnem življenju, da ga uresničijo. Ta program sestoji v teh-le točkah: Svoboda in neodvisnost sv. Očeta, svoboda šole, ki je sedaj v framsonskih rokah, in krepko socialno delovanje med krščanskim ljudstvom. Ta program je gotovo proglašen z večnostjo sv. Očeta in zato je pomembno, da se v njem naglaša večja potreba za socialno delovanje med ljudstvom.

— **Na Francoskem** se je za časa verskega boja proti katoliški cerkvi veliko govorilo o napredku in prosveti, kadar bo strta „farška“ moč. In v imenu napredka in prosvete so ropali in zapirali cerkve, izganjali duhovnike in redovnike, prepovedali katoliške šole in dobrodelne zavode, iz bolnišnic nagnali usmiljenke, in vse je čakalo, da sedaj nastopi zlata doba, kajti prokleti farji niso imeli več nobene moči. Toda kmalu so se začele ljudem odpirati oči o tej zlati dobi. Tudi naprednjaki dobivajo kurjo polt, če opazujejo sašlove farške gonje. Nova doba se pozna seveda najbolj in najprej po otrokih. Po francoskih mestih mrgoli na ulicah zanemarjenih otrok, ki beračijo in nadlegujejo ljudi. Ni več sester-redovnic in očetov-redovnikov, da bi se pobrigali za zapašene. Državne

šole so slabo obiskane. Stariši in otroci se ne brigajo mnogo za postavo, ki določa obvezno obiskovanje šole. Za duševno zaostale in nравno pokvarjene otroke se sploh nič ne briga več. Stevilo nравno pokvarjenih raste vsled tega strahovitosti, a duševno zaostalih otrok, ki ne obiskujejo nobene šole, je sedaj v Franciji 14.000. To je delo francoskih naprednjakov in u-bijalcev klerikalnega zmaja.

Razne novice.

G o d o v i p r i h o d n j e g a t e d n a .

- 9. nedelja: 1. postna; Ciril, škof.
- 10. pondeljek: Šolaška devica.
- 11. torek: Adolf, škof; Deziderij.
- 12. sredo: † Kvatre.
- 13. četrtek: Katarina od R.
- 14. petek: † Kvatre; Valentin.
- 15. sobota: † Kvatre. Fa-stin.

* Pastirski list našega prevzvišenega knezoško razpravlja o stanovni porabi in trajnem vživanju v euharističnem letu 1912 dozorelih sadov in o 1600letnem jubileju rešitve sv. cerkve iz paganskoga preganjanja po svetovnoznanem milanskem odloku 1. 313.

* Duhovniške vesti. Č. g. Jožef Kunej, župnik na Zgornji Ponikvi, je stopil v pokoj. — Č. g. Hubert Rant, c. in kr. vojaški kurat, je prestavljen iz Oseka v Maribor.

* Cesarjev telesni zdravnik dr. Kerzl, ki je tudi že star 72 let in je zaveden Čeh, je zbolel na gnojnem vnetju srednjega ušesa ter se je moral dati operirati. Bolnik je operacijo dobro prestal, vendar je njegovo stanje resno. Cesar si da večkrat na dan popročati, kako se mu godi.

* † Kardinal-knezoško dr. Nagl. Na Dunaju je v torek, dne 4. februarja, ob 1/2 na 1. uro zjutraj umrl kardinal in dunajski knezoško dr. Nagl. Ob smrtni posteli so bili navzoči: podškof dr. Pfluger, spovednik rajnega, provincial Weimann, zdravnik, mati, sestra in nečakinja rajnega kardinala. O zadnjem urah umrlega kardinala se poroča: V ponedeljek popoldne je sprejel kardinal sveto popotnico. Nato je prosil svojo staro mater, naj ga blagoslovi. Starka je to storila, on pa jo je zahvalil in vsem dejal, kako dobro mater je imel in kako Boga do začnjega trenotka hyali, da mu je dal tako mater. Vsi navzoči so jokali. Ko je zdravnik naznanih, da je nastopila smrt, je pomožni škof dr. Pfluger začel opravljati molitve za umrle, sestre pa, ki so zdravniku stregle, so rajnemu poleg sv. razpela in rožnega venca potisnile v sklenjeni roki tudi svež cvet od krasne rože, ki jo je par čini prej nadvojvodinja Marija Terezija sama prisnela bolniku. O smrti so takoj obvestili cesarja in prestolonaslednika. Pogreb se vrši v petek, dne 7. februarja popoldne.

* Za spremembo so začeli liberalci v svojih listih zopet enkrat poslance-kmete napadati ter jim očitati nezmožnost. Kmetsa smatrajo liberalci zmožnega pač samo za volilnega voliča, sicer pa mu odrekajo vsako zmožnost. Po njih sodbi mora ostati kmet pri svojem plugu. Kar je več, za to se sme brigati le liberalni frakar. O učiteljskih plačah bodo naši deželni poslanci že znali zavzeti pravo stališče, mi trdimo samo, da je v sedanjih trdilih časih neusmiljeno in protinarodno, zahtevati od ljudstva novih davkov, novih plačil. 2 milijona krov, to ni malenkost za deželo, ki pobira že 56% deželnih doklad. Liberalci vsled tega nimajo pravice, se huđovati, ako se hočajo vpeljati novi davki, kajti na eni strani zahtevati večjih plač, na drugi pa biti proti novim davkom, to je licemerska nepoštenost. Liberalec, ki zahteva više plače, zahteva tudi nove davke za kmeta, obrtnika in trgovca.

* Strah pred napredkom. Kako radi slavijo liberalci napredek! Toda so tudi samo prazne besede. Kadar pa vidijo kje napredek, so proti njemu. Tako se je izvedelo, da so imeli jezuitje v Gradcu za svoje učenjaške poskuse brezplačne brzjavne priprave (radiotelegrafične aparate). Joj, kako prasko so zagnali vse za znanost navdušeni naprednjaki! To je nevernost za državo, so kričali, in v par dneh so morale biti priprave zapečetene ter se ne smejo nadalje rabiti, dokler se ne razsodi, ali so res kaj neverne. Nobene razsodbe pa ni treba za trditev, da so liberalci veliki prizomljenci.

* Priprsto kmečko ljudstvo ima več smisla za narodno stvar kot slovenski liberalci. Liberalec, ki so pod komando celjskega dr. Kukovca, rujejo začnji čas po svojih listih in na shodi proti našim slovenskim deželnim poslancem radi deželnozborske obštrukcije. Iz Dramelj pri Celju nam je pred kratkim pisal zaveden kmet: Ako še dozdaj ne bi bilo obštrukcije, morali bi jo naši poslanci sedaj začeti, da rešijo narodno čast slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Liberalem pa, ki so se glede obštrukcije udinali kot valpeti nenasitnih Nemcov, naj veljajo besede, ki so tukaj popolnoma na mestu: „Narodni izdajalc!

* Družba sv. Mohorja in učiteljstvo. Somišljnik nam piše: Ker so liberalni listi sprožili to vprašanje glede Družbe sv. Mohorja in učiteljstva, ko je glasilo „Učiteljski Tovariš“ zapisal besne besede: „Noben značajen učitelj, nobena značajna učiteljica ne more, ne sme biti se nadalje ud Mohorjeve družbe“ (v 48. štev. od 29. XI. I. 1912), sem še odprl kolekar in sem v imeniku iskal znanje mi učitelje. Pa kaj najdem? Kjer je še kolikaj dober šolski vodja, tam je družbenik on, šola in večina učiteljstva. Kjer pa je nadučitelj kak liberalen kričač ali pa nestalen, o-

mahljiv mož, ki ima kakega liberalnega prenapetnega za učitelja, tam pa učiteljstva ne najdeš med družbeniki. Tako je pri nas.. Z nadučiteljem imamo 3 učitelje, pa nobeden ni ud Družbe sv. Mohorja in jih tudi ne vidiš celo leto v cerkvi, razun kadar morajo priti, to je ob šolskih prilikah. Za Božič in Ventico noč se poniža v cerkev tudi g. nadučitelj. Ti že dosedaj niso v Mohorjevi družbi. Teh še ni odbila dr. Pregeljova povest: „Zaslepjeni in oteti“, na katero so se liberalni učitelji zelo huđovali, ampak ti niso udje vsled že dolgoletnih hujskarij v učiteljskih družbah, zlasti pa še v nekaterih krajinah na učiteljskih zborovanih. Citateljem „Slovenskega Gospodarja“ nasvetujem, naj vzamejo v roke zadnji „Koledar družbe sv. Mohorja“ in naj vsaj v svoji domači fari pregledajo imenik. Ce ne bodo domačega učiteljstva nasli med družabniki, potem pa že vedo, kako je.

* Zopet vzugledno nemško-nacionalno gospodarstvo. V Gračcu je prišla na svetlo zopet neka zelo žalostna zadeva. Ravnatelj nemških mestnih gledališč, Julij Grevenberg, je tako „vzugledno“ po vzorcu drugih nemških nacionalcev gospodaril, da je napravil nepokritega dolga okrog 180.000 K. Za ta gledališča je do letos prispevala dežela, za ceste pa ne, in potem pravi dr. Kukovec, da obstrukcija ni opravičena.

* Kmetje in rokodelci. Že večkrat smo opozarjali, kako sta kmet in rokodelec na deželi vezana drug na drugega. Čim boljše se godi kmet, tem več dela in lepši zasluzek ima rokodelec. Kmetje imajo pa tudi dolžnost, da vsa rokodelska dela izročajo domaćim rokodelcem in jim tako zagotovijo obstoj. V bližini trgov in mest se poslužujejo posestniki mnogokrat rokodelcev iz mesta, domači pa ostanejo brez dela in zasluzka. To dejstvo je tudi vzrok, da se najboljši rokodelci preselijo v mesta in trge, na deželi pa ostanejo le slabješi rokodelci. Ti so mogoče cenejši dejavci, a njih delo je mnogokrat tudi manj vredno. Že leti bi torej bilo, da bi vladala med kmeti in rokodelci na deželi lepa zastopnost in vzajemnost, ki se naj kaže posebno s tem, da občujeta oba stanova prijateljski med seboj. Pohvalno moramo omeniti, da ima Kmečka zveza ravno med rokodelci na deželi mnogo odličnih pristašev, ki posebno ob volitvah kot agitatorji stojijo naši stranki zvesto ob strami.

* Družba sv. Mohorja v Celovcu stopa pred nas z novim vabilom za nabiranje udov Mohorjanov za 1. 1913. Družba bo izdala letos „Koledar“ z zelo poučljivo vsebino in popolnim imenikom vseh udov. Vsi udje brez razlike bodo getovo z veseljem brali izvirne slovenske „pravljice“, nič manj zanimiva in poučna bo v „Večernicah“ povest „Mlada Breža“, katere snov je vzeta iz ljudskega življenja. Č. g. kanonik in prof. dr. Jos. Gruden nam v 3. zvezku „Zgodovine slovenskega naroda“ živahno slikal kulturno dobo srednjega veka. Letos obhajamo 1600letnico zmagje krščanstva nad poganstvom. To junaska dobo prvih krščanskih vitezov nam slika č. g. prof. dr. J. E. Zore v knjigi: „V tem znamenu boš zmagal“. Kot 6. knjige izda družba molitvenik „Krščanska mati“ za slovenske žene. Knjiga je tako poljučno pisana in polna lepih vzgojeslovnih naukov in vzglédov. Kot član se je treba zglatiti vsaj do 5. marca. Z Bogom na delo za narod!

* Letošnji vojaški nabori se vrše: Maribor mesto 16. in 17. aprila, Maribor okolica: Ranče-Pesnica 18., 19., 21 in 22. aprila, Sv. Lenart v Slov. goricah 23. in 24., Rače 25. in 26. in Slov. Bistrica 28., 29. in 30. aprila, Radgona 1. in 3. in Cmurek 4., 5. in 6. marca. Celje mesto 1. aprila, Celje okolica 2., 3., 4. in 5., Smarje 7. in 8., Laško 9., 10. in 11., Vrancska 12. in 14., Mozirje 15. in 16. in Ljubno 17. aprila; Konjice 28., 29. in 30. aprila; Ljutomer 1. in 3. in Gornja Radgona 4. in 5. marca; Ptuj mesto 6. marca, Ptuj okolica 6., 7., 8., 10., 11. in 12., Ormož 13. in 14. in Rogatec 15. in 17. marca; Sevnica 18., Kožje 26. in 27. in Brežice 28., 29. in 31. marca; Šoštanj 18. in 19., Slovenjgrade 21., 22. in 23. in Marenberg 24., 25. in 26. aprila.

* Domobranske orožne vaje 1. 1913. Rekrute in načomestne rezervnike prično uriti dne 1. marca. Spomladanske orožne vaje bodo bodo pri domobranskih polkih št. 3, 5 in 26 v dveh, pri polkih 4 in 27 v enem turnusu. Orožne vaje bodo trajale 4., 3 in 2 tedna. Vpoklicajo se k orožnim vajam pri domobranskem polku št. 4 v Celovcu na 4 tedne 2. junija, na 3 tedne 7. junija in na 2 tedna 14. junija; pri 27. domobranskem polku (Ljubljana) na 4 tedne dne 14. aprila, na 3 tedne dne 29. aprila in na 2 tedna 6. majnika. Jesenske orožne vaje se vrše najbrže med 15. avgustom in 15. septembrom.

* Zimsko čepico iz volne bo upeljala avstrijska vojna uprava za častnike in moštvo.

* Cesarskih manevrov baje letos ne bo, ker so bili rezervisti vsled napetih političnih razmer večinoma že pod orožjem to leto ter se mnogo vadili. Potem pa se je treba ozirati tudi na denarne razmere, ki so letos vseporosod tesne.

* Kratek predpust. V nedeljo, dne 2. februarja, se je v dunajskih cerkvah izvršilo 1200 porok, vrhu tega 207 srebrnih in 9 zlatih. Je pač kratek predpust!

* Sneg. Med tem, ko imamo pri nas letos zimo brez snega, pa v severnih deželah dan za dnevom sneži. Po vsej Češki je zapadel začnje dni januarja debel sneg, tako, da tudi promet po železnicih mnogo trpi vsled sneženih zametov. V Krkonoših trpi prebivalstvo lakoto. Vsled balkanskih nemirov je zastala domača industrija, ki je prodajala svoje izdelke na Balkan. Med delavskimi sloji vlada velika revščina. — Tudi v Nemčiji je zapadel debel sneg. Močni sneženi viharji divlajo po Šleziji, Saksonskem in Ruskom.

* Tržno poročilo. Na dunajskem žitnem tržišču so cene v soboto, dne 1. februarja, zopet padle. Pšenica je bila za 5 vin., rž za 5—10, oves za 15 vin. pri 100 kg cenejši. Ječmen in koruza sta ostala trdnava ceni. — Tudi cena živini je zopet padla, in sicer za 1—2 K pri 100 kg žive teže. — Ker je bila lansko leto ajdina letina radi zgodnje slane zelo slaba, se je cena ajdovi moko zelo povzdrignila in stane sedaj III. vrsta 40 vin., II. 44, I. pa do 52 vin. 1 kg. Mnogi mlinarji in trgovci so začeli mešati ajdovo moko z rživo, da bi napravili večji dobicek. V Ljubljani je bilo radi tega mešanja obsojenih več trgovcev, ker niso imeli označeno, da ni pristna ajdova moka. — V Trst je koncem I. 1912 došlo več vagonov pokvarjene koruze iz Amerike. Vlada je na pritisk velikih trgovcev dovolila, da se sme prodajati ta koruza za živinsko krmo. Nekateri trgovci pa so nato prodajali tudi moko iz te koruze. Vlada sedaj poizveduje za temi trgovci ter jih bo kaznovala.

* „Naša Moč.“ V novem letu se ponaša ta list z izborna vsebino. Priporočamo ga vsem delavcem in prijateljem slovenskega delavstva ter želimo, da bi našel na Slovenskem Štajerju ne samo očjemalcev, ampak tudi dopisnikov. Izhaja v Ljubljani tedensko in stane letno 4 K.

* Naše čitatelje opozarjam na članek „Za kmečke posle, dñinarje, delavce in vinčarje“ v današnjih „Gospodarskih Novicah“.

* Vič. župne urade še enkrat nujno opozarjam, da tako pregleđajo svojo zalogu rudečih spovednih listkov in v slučaju potrebe tiste gotovo vsaj do nedeljka zjutraj naročijo, da se skupno z drugimi tiskajo, dokler je še rudeča barva v stroju. — Tiskarna sv. Cirila.

* Nova knjiga. V kratkem izide knjiga „Dragocen biseri“, ki jo je spisala Pepica Senica. Knjiga je namenjena naši slovenski mladični. Ker vsebuje zanimive točke glede politične vojne in naših mladičnih organizacij, je na ladino, oziroma ml. deniške zvezze zelo pričravana. Zato pripravamo, da si jo naroči vsak zaveden slovenski mladenič in vsaka zavedna Slovenka. Knjiga se bo predajala v Cirilovi tiskarni v Mariboru in pri pisateljici Pepici Senici v Šmarju pri Sevnici. Komad stane 50 vin. S postinjo 60 vin., 10 komadov K 50.

Mariborski okraj.

m Maribor. V soboto pred Svečnico popoldne je nek neznan hudobnež ukračel z Marijinega oltarja v baziliki Matere Milosti v kapelici pri stranskem vhodu zraven glavnega oltarja lep dragocen pozlačen križ, visok 81 cm. Razpelo je bilo vredno nad 200 K. Tat je ukračel tudi 2 zavesi pri zraven stojecu spovednic.

m Kamnica. Veselica se nam je ob precejšnji udeležbi precej dobro obnesla. Čeprav se je zbral cvet kamniškega posilinjenstva pri Asingerju ter so se tam celo noč na plesniču vrteli in zijali neumne maškare, so vendar pošteni ljudje prišli k naši pošteni zabavi.

m St. Ilj v Slov. gor. Veselica na pustno nedeljo v Slovenskem Domu se je dobro obnesla. Dvorana je bila zopet polna občinstva. Poučni govor je imel g. jurist Kodré, član društva „Zarja“. Igrali pa so tako lepo kot še pri nas nikoli. Igra ima za St. Ilj in njegove prebivalce tako lep nauk: Ljubi domačo grudo, spoštuje svoj jezik, bodi odločen Slovenec in ne pajdaši se s tuje! Hyala vsem igralcem, vsem pevencem in g. organistu ter tamburašem iz Studencev, posebno pa gg. juristoma iz Gradea.

m Sv. Marjeta na Pesnici. V petek, dne 31. prosinca, smo spremljali ob izredno obilni udeležbi k poslednjemu počitku dekle Barbko Wolf, kmečko hčerko iz Roperč, ki je po dolgi, mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, v torek zvečer dne 28. m. m. mirno v Gospodu zaspala, stara še-le 23 let. V najlepšem cvetu mladosti jo je dohitela smrt. Ko so se ob odprttem grobu č. g. župnik v imenu vseh navzočih poslovili od vzgledne hčerke Marijine, ko se je društvena zastava poslednjič nagnila v grob nad njeno belo krsto in začnja pozdrav, zaihtela je srčno gnajena množica ljudstva.

m Sv. Anton v Slov. gor. Umrl je dne 27. t. m. 64 let star posestnik in veteran Martin Čirč, rojen v občini Ivajnjeveci, fara Sv. Peter pri Gornji Radgoni. N. v. m. p.!

m Sv. Jurij v Slov. gor. Občni zbor bralnega društva „Edinost“ je razvil kaj lepo sliko društvenega delovanja. Zelo razveseljiva so bila razna poročila. Društvo je imelo v letu 1912 dohodkov K 496 vin. 20, stroškov K 395 vin. 37, torej skupnega prometa 891 K 57 vin. Uđe, katerih je bilo 82, so si pridno izposojevali društvene knjige in časopise, katerih je imelo društvo 12 vrst v 53 iztisih. Društvena knjižnica je bogata; šteje blizu 1500 knjig razne vsebine, blizu 500 jih je leposlovnih, oziroma zabačnih. Izposodilo, oziroma prebralo, se je nad 2000 komadov od 50 udov, ki so si redno knjige izposojevali in je vsak prebral 15—20 knjig na leto. Ob nedeljah zjutraj in po večernicah je bila knjižnica kar oblegana. Društvo je tudi na zunaj nastopal. Priredilo je več gledaliških predstav, ki so bile izborna obiskana. Društvo se je po pevskem zboru udeleževalo

še ni bil tukaj, vpraša pri šoli male Šolarčke, ali bi mogel mimo šole peljati. Ker mu malčki ne vedo na nemško vprašanje odgovoriti, se huduje nad njimi: „Windische Todeln...“ To je omika emureškega veleizobraženca!

m **Marija Snežna.** Poročila se je vrla mladenka Marija Pivec, hčerka veleuglednega kmeta, gosp. Josipa Pivec v Šamoti, z gosp. Francem Rajšp, posestnikom v občini Velka. V obeh hišah je „Slovenski Gospodar“ domačin. Obilo sreč!

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Prejšnjo nedeljo so se med pozno službo božjo stepili domači in tuji fantje, pri čemur je neki tuj fapt z nožem zabolel domačega fanta Martina Zorman, in mu na desni prsni strani prizadjal okrog 6 cm globoko rano. Ako bi bil zaboleden na istem mestu leve strani, bi bil obležal, kakor se je izrekel zdravnik, na mestu mrtev. To ni prvi slučaj krvavega pretepa med takimi fanti, ki imajo ob nedeljah in celo največjih prazničnih svojo službo božjo zunaj ob cerkvi ali pa v krčmi pri žganju, in vendar to fantov ne spamejute. Posvečuj praznik in vse bo izostalo!

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Tuji mi pri Sv. Benediktu se vrlo gibljemo, namreč v narodnem smislu. Domače Bralno društvo je preteklo jesen v kratkem presledku priredilo 2 veselici, ki sta se prav dobro obnesli. Prva je bila v proslavo Slomšeka, druge čisti dobiček je bil namenjen našim ranjenim bratom na Balkanu. Nabraли smo v ta namen lepo sveto 42'96 K in jo takoj poslali na določeno mesto. Mladenci in dekleta imajo vsak mesec kakšno poučno zborovanje v društvni sobi, kjer se jim pove marsikaj koristnega, potrebnega, poučnega, kjer pa tudi sami, zlasti dekleta, nastopajo, se vadijo v govorništvu in se med seboj navdušujejo za delo za dom in vero. Mladenci so sicer nekoliko popustili in jih ne pride več toliko kakor od začetka, zato se pa dekleta zberejo vsakokrat polnoštevilno. Vrla, narodna dekleta, kakor Senekar, Crnko, Močnik, Klobasa, Žižek in druge so tudi že nastopile kot govornice s primerno izbranimi predmeti. Upamo, da se bodo odločile tudi druge in nam kaj lepega o prilikih povedale. — „Slov. Gospodar“ je v novem letu tudi pri nas dobil dokaj novih naročnikov. Sedaj, vrli Beneščani, pa se se na Mohorjeve knjige v prav obilnem številu naročite, da rešite čast fare, ki je bila prej nekdanj v tem oziru prva v naši dekaniji. Pa motil bi se, kdor bi misil, da sem s tem že vse poročal. Glavno se pride. Mi se tukaj pri Sv. Benediktu učimo, govorimo, bremo veliko potrebnega in koristnega, poleg tega pa si tudi tu pa tam kako okroglo zagodemo, včasih tako, da človeka — pri tem ne izvzamem samega sebe — kar podplati srbijo. To je vesela, luštna stran našega življenja, tukaj na nemški meji. Naši domači tamburaši pod izvrstnim vodstvom g. Paulija, kakor ga vse imenuje, so nam že napravili marsikatero veselo uro, so že marsikateremu v fari zagodli veselo „godovno“ in gredo celo sedaj že izven fare pri veselicah sodelovat. Uči, vesela slovenska pesem, prava, pristna slovenska goidba, zdravo čitvo, to je naše razvedrilo, naša izobrazba. Ževel bi le še, da bi mladina, posebno fantje, ob nedeljah pred sv. mašo, namesto da postopajo okoli cerkve, stopili v bralno sobo in brali časnike, ki so tam vedno v velikem številu na razpolago. Izostal bi tako morebiti marsikak preprič in pretep, če bi to storili. Več bereš, več znaš, več znaš, več veljaš.

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Ena izmed občes poštovanih hiš v naši fari je tudi Ajlečeva, po domače Brezovčeva, na Ščavnici. Zato se vsakdo čudi, ko sliši, da se v tej hiši skriva „Štajerc“. Je li to mogoče? Kako pride „Štajerc“, ta umazan list, v dodaj dobro, krščansko hišo? Škoda g. Ajleca, ki je veljal doslej povsod za dobrega, poštenega kmeta, da na tak način stavi v nevarnost ugled in dober glas svoje hiše. Se je li dal morebiti tudi od Spendeja preslepiti? Sicer se „Slovenski Gospodar“ tam tudi najde, in sicer, kakor se govoriti, ta navađno na mizi ali na oknu, „Štajerc“ pa, ker ga je samega sebe sram, se skriva pod namiznim prtom ali za kako tablo. Gospod Ajlec! „Štajerc“ ni za Vašo hišo, pustite ga Spendeju in njegovim posilinškim podrepnikom.

m **Sv. Ana** v Slov. gor. Veselica z igro: „Kukavica modra ptica“ ali „Boj za doto“ se je dobro obnesla. Vse vloge so bile v zelo dobrili rokah in tudi dobro izpeljane. Dasiravno nam je hotela bolezni delati zapreke pri petju in igri, smo vendar srečno vse premagali. V zadnjem trenotku je zbolela igralka A. R., toča na pomoč nam je prihitela vrla mladenka od Sv. Benedikta, Šenkarjeva, ki je tudi prav dobro izvršila vlogo Rezike. Pa glejte, ni prihitela sama, pripeljala je tudi svoje tovarišice in tovariše, marljive tamburaše in pevce, ki so močno povzdignili našo veselico, za kar jim izrekamo bratsko zahvalo. Bog povrnil tudi vsem dobrotnikom in dobrotnicam, ki so na ta ali drugi način pomagali pri veselici. Tajnica M. Poš je jedernato razvijala: Slomšek je v besedi in dejanju vzor našega gesla: Vse za vero, dom, cesarja. G. Kaplan je v svojem govoru odgovoril na vprašanje: Ali je potrebna še katera šola pri Sv. Ani? s krepkim ne. Priči ni potreba katoliška. Popolnoma začenja namreč sedanja žazredna in je še tudi prostora za 6. razred, ako se hočojo otroci učiti in stariši sodelovati z učiteljstvom. Drugič pa je še manj potrebna protestantska ali lutrovška ali Šulferajnska šola, katero bi radi stavili. Sicer je ta tudi šola; toda kaj se v njej uči! Ali vere, prave katoliške vere, ali znabili ljubezni do materinega jezika? Le vprašajte Lenarčane in jih poslušajte, kaj vam bodo porekli! Ali je Šulferajnska šola učilnica? Ne, ampak mučilnica za otroke. Torej kmetje, branite se take

sole na vso moč in ne podpišite, četudi vam obljubujejo razne stvari, a to je le pesek v oči in limačnice, na katere vas hočejo vjeti, da bi tako vi plačevali, ko vas vendar že domača šola zadosti občutno tlaci! Koliko procentov pa boste še potem plačevali?

m **Osek.** Z veseljem pričakujemo vsaki teden „Slovenskega Gospodarja“, ki nam prinaša razne novice o balkanskih bojih in o dolgih pogajanjih za staleni mir. Toda na Balkanu ne traja vojska tako dolgo kot v naši občini. Občina Osek ima že tretje leto vojsko radi volitev. Vprašamo napredne gospode občine Osek, kaj je z našimi volitvami, katero tako dolgo zavlačujete. Sprememba v odboru pri glavi in repu je zelo potrebna. Opazovalec.

m **Sv. Lovrenc** nad Mariborom. Skupina veselice slovenskih društev dne 26. januarja je dobro uspela. Preč, g. dr. A. Međed je v pol ure trajajočem z navdušenjem sprejetim govorom slavil Slomšeka kot najvzornejšega domo- in rođoljuba ter navzoče božril k posnemanju ne le v besedi, temveč tudi v dejanju. V živahn predstavljeni veseloigrig: „Eno uro doktor“ moramo polhalviti vse igralce, posebno pa še g. Brezčnika, Pisnika in Lamprehta ter gospe Micike Fornezi, Lino Zagari, Liziko Pušnjak. Micika Fornezi je z bratom nastopila prvikrat, a igrala je lepo, naravno in dovršeno. Slava!

m **Rotenberg.** Lepo, brejo kravo je moral vsled težkega pomečanja zaklati kmet Helbl vkljub večstranski pomoči sosedov. V sreči se mi je smilil ubogi mož, ki je noč in dan iskal gor do Mute strokovne pomoči, pa zaman. Pa saj še vsi dobro pomnimo, kako je marnberški okrajni zastop v svoji nestrpnosti do kmetov, ker so Slovenci, lani pognal od našega okraja živinodravnika edino zato, ker je bil rojen Slovenec. Pristni Nemci pa so ga (v Ivniku) sprejeli, ker vedo, kaj je vredna nagla pomoč pri tako dragi živini. Mi bomo pa gotovo ob prvi priložnosti poslali svoje zagrizene nasprotnike v zastop, kaj ne?

m **Brezula** pri Račjem. Neizprosna smrt nam je pokosila v enem mesecu 2 naša pristaša in posestnika. Dne 10. januarja smo pokopali 35 let starega posestnika Predikaka. Rajni je bil trden in zvest v narodnih in verskih stvarih, posebno ob volitvah je stal na naši strani. Dne 26. januarja smo pa pokopali 52 let starega posestnika M. Finguš. Rajni je bil čez 20 let naročnik „Slov. Gospodarja“, pa poštenega, tihega značaja. To je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Rajni je bil skozi 6 let načelnik šolskega sveta v Podovi. Pred par meseci se je časti zradi bolezni, ki ga je mučila, odpovedal. Pogreba so se udeležili tudi šolski otroci z načelniteljem g. Jugom. Č. g. župnik Hirti pa mu je v slovo izpregovoril gibanje besede. Svetila pokojnikoma večna luč! — Pred 2 letoma je znani ptujski „Štajerc“ v deveta nebesa povzdrigoval gospoda župana kot svojega pristaša in naglašal, da je to v blagor občine. Pa glej spaka, mož je prisel na led in zdaj pa molbi kot mutoe. Ego! Deželni odbor je izvršil uradno revizijo v našem občinskem uradu, katera je pokazala nepoštenega primanjkljaja v občinskih blagajnih za par sto kron. C. kr. sodnija pa je nagradila g. župana s 3 meseci zapora. Županski stolec se je štajerčijancem uradno prevrnil in nanj je posajen naš pristaš g. B. Lešnik,

m **Crešnjevec.** Po dolgih letih zopet se je priredila pri nas igra v šolskem poslopu. Tokrat „Pravica se je izkazala“. Dobro je uspela. Veselo je bilo tudi poslušati domači pevski zbor. Udeležba je bila zares sijajna. Čisti dobiček je namenjen prihodnjim božičnici, ki se bo priredila v prid revnim Šolarjam.

m **Slovensko gledališče v Mariboru.** V nedeljo, 9. srečana se uprizori narodna drama „Čarovnica pri jezeru“. — Dne 23. srečana pa se bodo zopet predstavljali „Rokovniki“.

m **Kamnica pri Mariboru.** Približno nedeljo 9. februarja točno ob pol 4. uri popoldne se vrši pri g. Kristoviču na Aubergu-Rošpah shod z viničarje, kmečke delavec in posle. Pridejo govoriki iz Marijove. Viničarji, agtirajte za obilno udeležbo.

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Tukajšnja kmetijska podružnica bo imela v nedeljo, dne 16. srečana po večernicah svoje zborovanje v novi šoli, kjer bo predaval dejelni živinorški nadzornik gosp. Jelovšek. Ker je v sedanjih časih živinoreja, oziroma svinjereja glavni dohodek našega posestnika, se torej vabite vsi, kateri se kaj brigate za gospodarski napredki. Vabljeni s so poščasno še gospodinje.

m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Na ženitovskih gostje se so letos prav pridno spominjali „Slov. Straže“. Na gostiju Roškarjevi so darovali 51 K. na ženitovanju Breznar-Zorjan K 12.10 po podružnični šentlenartski. Pri vsaki priliki bi naj „Slov. Straže“ našla blagih prijateljev in podpornikov.

m **Štud nice pri Pojganah.** Na gostiju Janeza Kodrič v Studnicah se je zbral za „Slov. Straže“ 7 K. Živeli svatje!

Ptujski okraj.

p **Ptuji.** Čudimo se, da državna oblast popolnoma nič ne gleda na to, kako se zlovoljno širi in agitira iz mesta ven za vedno večje vživanje žganja na deželi. Iz možnarjev se ne sme več strelijeti pri različnih slovesnostih, da se ljudje ne poškodujejo. A z žganjem se ljudstvo sme ugonabljati. Žalostno je bilo gledati pustne dni uboge žrtve žganja po naših ulicah. Zakaj se tukaj ne zgane Liphart? — Med liberalci se pridno nabira za liberalni sklad, ki ga imenujejo celo za narodenega. Tako se ta beseda od liberalcev na nelep način smeši. Volitev so neki bliži. — Kdo piše v „Slogu“ iz našega mesta? Vsak se sramuje, biti njen dopisnik, tudi dr. Jurtela je grozno vznemirjen, če se mu to reče. Dr. Jurtela je sicer kasir tega lista, ki je vedno poln osebnih napadov, dopisnik pa noče biti. Dr. Jurteli se mora res marsikaj čudno zdeti v njegovem listu. Začnji se celo sklicuje ta liberalni lisjak na besede nekega Škofa. Njegov list in besede iz škofij pastirskih listov, to je tudi za stare, zvite diplome preveč. Toda nobeno ježe vsled tega!

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Občni zbor Dekliške zveze dne 26. pr. m. je prav dobro vspel. Po nagovoru voditeljem sta T. Kranjc in T. Pišek v dvogovoru označila namen in korist D. Z. Navdušeno sta govorili M. Mlakar in Marija Mlakar vzbudne novore. M. Krajnc, predsednica ljutomerške D. Z., L. Jurič, Ant. Planinšek, K. Napast in A. Drevenšek so uprizorile poučno in ganljivo igrico: „Na razpotju življenja“, vmes pa so nastopale pevke z lepimi pesmimi. Izvolil se je odbor za leto 1913. Naj se D. Z. krepko razvija in združi v svojem krogu vse dobre mladenke naše župnine!

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Dne 27. januarja sta bila poročena Janez Zafošnik iz Zg. Pleter, in Marija Mustafa iz Župečje vasi, člane Marijine družbe in Mladenške, oziroma Dekliške zveze. Obolelo sreče novoporočenec! Na gostiji so svatje po tom licitacije torte na ženinovem domu darovali za dajaško kuhinjo čez 9 K, na nevestinem domu pa za Sl. Stražo čez 16 K. Bog povrni darovalcem in poročenemu!

p **Leskovec** pri Ptaju. Na Svečnico po rani službi božji je državni in deželni poslanec g. dr. Koščec v kapeljiji poročal mnogoštevilnim zborovalcem o štajerskem deželnem zboru. Popisal je krivice, ki se goče slovenskim davkoplačevalcem. Živo je naslikal odgovornosti polno in težko delo dvanajsterih poslancev Kmečke zveze nasproti nemški, nam nepriaznivi večini. Vsi zborovalci so z navdušenjem sledili govorniku. Ob sklepu se je izreklo popolno zaupanje kmečkim poslancem in iskrena zahvala gospodu poslancu. — Izobraževalno društvo je na svojem občnem zboru na novo izvolilo stari odbor. Imelo je v l. 1912 dve društveni predstavi. Knjig se je izposodilo nad 300. — Radi razsajajoče škrlatice je je zaprla za 14 dni tukajšnja grazredna šola. V januarju je bilo 18 mrljev.

p **Sv. Barbara** v Halozah. Tukaj se je poročil vrl mladenič, posestnik Jakob Hvalec, z mladenko Marijo Majcenovič iz Dolan. Na gostiji se ni pozabilo na Slovensko Stražo in se je nabralo 11 K, kateri znesek se je poslal Slovenski Straži v Ljubljano. Mlademu paru kličemo na mnoga leta — bilo srečno! Halozu posnemajte!

p **Svetinje.** Na Svečnico je bilo pri nas krasno; naša mladina je napravila sebi in nam prav lep dan. Naročila si je prelepo zastavo in ta dan je bila blagoslovljena; težko smo pričakovali tega dne in prišlo nas je toliko na hrib, da že dolgo ne; Marijina družba, dekliška in mlađenška, seveda polnoštevilno, pa tudi iz sosednjih župnij so nas počastili udje, da celo iz daljnega Marnberga je prišla zastopnica. Pri pozni sv. maši smo med pritrkovanjem zvonov nesli zastavo iz župnišča v cerkev, kjer jo je blagoslovil mladini tako ljub gospod dr. Hohmec iz Maribora, nato pa stopil na leco in nam razlagal pomen zastave na podlagi njenih napisov: „Presveti Srce, tvoji smo“ in „Varuj družbo, Mati mila!“ Besede, poljudne, in ganljive, kakor jih ve govoriti le iskren prijatelj mladine, so segale vsem globoko v srca, in marsikatero oko je bilo rosnlo. Gospodu dr. Hohmecu naj ljubi Bog povrne trud in delo z nami. — Zastava, ki je delo češ Šolskih sester v Mariboru, ima na eni strani podobo Sreca Jezušovega, na drugi Marijo, varhino družbe, ki z milostnimi rokami sprejema deklico, poklanjajočo ji lilio. Delo je krasno in je vzbudilo splošno občudovanje, je ponos Marijine družbe. Pri tej priliki je mladina ponovila svoje sklepe, ki jih je storila pri vstopu v družbo, da hoče tudi za naprej ostati zvesta svoji nebeški materi, edina v medsebojni ljubezni in ljubezni do svoje nebeške varhine ter pogumna in zvesta v izpolnjevanju krščanskih in društvenih dolžnosti. Dal Bog, da se to uresniči! — Popoldne je č. g. dr. Hohmec zbrani mladini še govoril lepe besede o nalogi Slovencev med Jugoslovani ter posebno priporočal bratovščino sv. Cirila in Metoda.

p **Oslušovci.** Pri nas obstoji že več let Mlađeniška zveza, ki nam vsako leto pokaže svoj napredok in potrebo medsebojnih prijateljskih zvez v naši fari. Neko dopisunče si pa upa v zadnjem „Naročnem Listu“ o predsedniku in tajniku naše Mlađeniške zveze povedati prav debelo zlagane stvari. Prav dobro poznamo vse člane Mlađeniške zveze in vemo, da so sami pridni lantje, ki si želijo le izobrazbo, katero jih nudi Mlađeniška zveza, ne pa krokanje na „sokolski način“. Poznamo ga dobro tega liberalčaka-mazača, ki mu vsaka naša katoliška organizacija smrdi, a sramuje se naj, da blati naše mlađenči v nam Slovencem škodljivih liberalnih listih. Sploh pa so sedaj napadi na vsako našo katoliško organizacijo in tudi na posamezne na dnevnem redu v liberalnem taboru. Kaj je torej naša dolžnost? Od hiše do hiše iti ter zadnje ostanke nesramnega ne-„Naročnega Lista“ in hincske „Slog“ korenito iztrebiti. To naj bo bodoče delo vsakega uda naše Mlađeniške zveze. Gledali pa bomo na to, da bo slednja kmečka hiša imela naročene naše katoliške liste: „Slovenski Gospodar“, „Stražo“ in „Naš Dom“. To bo najboljša zaušnica umirajočemu „Naročnemu Listu“ in nesramnemu liberalnemu dopisunu.

p **Velika Nedelja.** Po dolgi mučni bolezni je umrl dne 1. srečana, previden s sv. zakramenti, Martin Kumer na Runecu, star še-le komaj 27 let. Rajni je bil ud velikonedeljske

krat, ko so „klerikalci“ preprečili, da se niso deleži mogli odpisati, on je prodal trgovino in izvršil razne druge transakcije. Če ga pa danes ne marajo več v teh zastopih, ni preveč priporočljivo za — voditelja stranke. Dr. Kukovec se ali prostovoljno umika iz raznih organizacij stranke, ali ga pa odrivajo drugi; ne eno ne drugo ne priča o ugledu voditelja, oz. po ložaja strankinih podjetij.

c Teharje. Tu se je poročila vzgleđna Marijina družbenica in članica Izobraževalnega društva, Marija Grčar, s krščanskim in narodnim mladeničem Janezom Mulej. Obilo sreče! Upamo, da bosta tudi za naprej delovala v prospehi naših društev. — V nedeljo, dne 2. t. m. je naše Izobraževalno društvo priredilo II. občni zbor. Tudi zadnjе leto ni zaostajalo, temveč le pokazalo, da prvotna navdušenost še obstaja. Udeležba je bila lepa. V preteklem letu je imelo društvo 94 rednih članov, 3 ustanovnike. Knjig se je izposodočilo čez 800, priredilo je 6 prireditve in skrbelo, da se razširja med nami krščansko časopisje. Tudi zadnja prireditev, s katero se je končal občni zbor, je lepo uspela. Igro: „Na krivih potih“ so dekleta zelo lepo in vrlo pogodila. Na tem potu naprej! Sklenili se je, ustanoviti dekliško zvezzo!

c Teharje. Teharska šola je obhajala pred božičnimi prazniki 100letnico svojega obstanka. O slovesnosti poroča neki učenec sam tako-le: Na predvečer slavnostnega dne, to je bilo v petek, dne 20. dec. 1912, smo imeli v soli krasno razsvetljavo in tudi v bližnjih hišah se je pokazalo na oknih nebroj žarečih lučic. Zvonovi so nam ubranjo zapeli in nas spominjali na rečno slavnost. Da smo zamogli dostojo okinčati naše šolsko poslopje, smo učenci in učenke pridno prinašali zelenja. Tulli 6 vitkih smrečje smo postavili pred šolo in jih opremili z zastavami. Raz šolo so visele 3 dolge zastave. Ko je napolnil slavnostni dan in dne 21. decembra, smo se vsi učenci ob na 9. uro zbrali v šoli, od koder smo šli v procesiji s šolsko zastavo v cerkev, kjer so milostljivi gospod opat Franc Ogradi iz Celja služili levitirano sv. mašo. Pri sv. maši smo peli šolski otroci na koru. Po opravilu smo zapustili cerkev ter se podali v šolo. Mnogo ljudstva, med tem tudi že odrasle mlađine, starijev in gospode, se je zbralo v šoli k znamenitosti slavnosti. Tukaj so nekateri učenci deklamirali in tudi peli smo razne pesmi, n. pr.: „Kraseu pogled je na ta božji svet“, „Sarafin“, „So ptičice zbrane“ in drugo. Gospod nadučitelj so nam povedali pomen te slavnosti in zgodovino šole. Marsikateri nekdanji učence je slišal svoje ime, ki je bilo zaradi marljivega napredka zapisano v zlato knjigo. Popoldne ob 2. uri smo imeli v čitalnici petje in deklamacije iz „Raznih stanov“, igro „Sirota“ in telovadno skupino, ki je bila razsvetljena z bengalično lučjo. Gospod Delakorda so nas maskirali. Nazačnje smo še zapeli „Cesarško pesem“. Vstopnine za učence ni bilo, za odrasle pa je znašala 1 K. Ko se je vse to končalo, smo šli otroci v šolo; dobili smo kruha, potice, pečenke, štruce in jabolk, pa tudi pili smo „Naraksov“ in „Majerjev“ malinovec. O mraku smo se veselili podali s polnimi želodčki in s polnimi rokami vsak na svoj dom. Isto igro in deklamacije smo priredili zopet v nedeljo, dne 22. decembra. Takrat je bila predstava samo za starše in druge odrasle ljudi. Otroci smo igrali in deklamirali, po predstavi pa smo bili zopet pogoščeni. Spomin na to krasno in rečno slavnost nam bo ostal neizbrisen.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Dne 29. in 30. januarja so se izvršile pri nas v okoliški občini občinske volitve. Naša občina je ena izmed največjih na Sp. Štajerskem; kajti letos si je morala izvoliti 30 odbornikov in 15 namestnikov. Zato pa ni čuda, da je bilo liberalni stranki veliko na tem ležeče, da bi spravila to lepo občino pod svojo oblast. Zato je pa tudi letos liberalna stranka pod vodstvom Blaža Urleb napela vse svoje sile. Žal, da se je dalo celo par pristašev Kmečke zveze premotiti, da so pomagali Blažu reševati razbito liberalno lajdo, za kar jim je gotovo že žal. Naš mogočni učitelj Culek se je mnogo trudil v potu svojega obraza s pisanjem in agitiranjem po občini. Tudi Drosenikovemu Pepiju ni dala politična žilica miru. Kako zanimivo je bilo gledati, ko je peljal ta naš Pepi Hitija, volilca I. razreda iz Stopč v kočiji na volišče. In če še omenimo, da je prišel našim liberalcem pomagat celo gospod Karton iz Poljskeve pri Pragarskem in Karl Zupanc iz Sevnice, potem je pač dovolj povedano, da je liberalna stranka napela vse sile, da bi se polastila odbora. Celo par pristašev Kmečke zveze so sprejeli med svoje kandidate, da bi lažje premotili volilce. Zato so si pa bili liberalci tudi popolnoma sveti zmage. Tretji in prvi razred so imeli že pred volitvami pod klobukom, samo drugega so milostno prepustili „klerikalcem“. Toda liberalna stranka je obračala, volilci so pa popolnoma obrnili. Liberalna stranka je z Urlebom in njegovimi pristaši vred v vseh treh razredih propadla, kakor je dolga in široka, in zmagali so z veliko večino vsi kandidati Slovenske kmečke zveze. In naši liberalci so zopet za eno blamažo bogatejši. Ko bi se vsaj zdaj spominetovali in spoznali, da mi Šentjurčani ne maramo za njihovo preležano liberalno blago; naj ga gređo rajši, kakor jud, drugam pročajat; mogoče bo kje drugje več „kšelta“! Ta volitev nam je zopet pokazala, da Št. Jurij je in ostane v taboru katoliške Slovenske kmečke zveze. Slava zavednim volilcem! Mi Šentjurčani pa ostanemo, kakor smo bli, enega srca, ene krvi.

c Ponikva ob juž. žel. V Ameriki v nemški bolnišnici v Novem Jorku je umrl tulajšnji rojak Fr. Podgoršek, nekdaj policijski svetnik v Ljubljani. Imel je raka v grlu. Naj v miru počiva!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Dne 20. januarja sta se poročila Franc Kužnar in Helena Ogrizek iz Kačjega dola, ki je bila skozi 5 let požrtvalna cerkvena pevka. Na veseli gostiji se je nabralo za Slovensko Stražo 6 K 34 vin. Posnemajte ta vzgled na vseh gostijah!

c Frankolovo. Poročil se je tukaj vrl mladenič Jurij Gorenšek, prednik Mlađeniške Marijine družbe in načelnik Mlađeniške zveze, z vrlo mladenko Elizabeto Esih, odbornico Dekliške zveze in članico Dekliške Marijine družbe. Pevski zbor Mlađeniške zveze je na predvečer poroke zapel ženinu podoknico. Na dan poroke, dne 27. prosinca, pa je šla Mlađeniška in Dekliška Marijina družba ženinu in nevesti nasproti in se poslovila od obeh. Nato je Mlađeniška in Dekliška Marijina družba slovesno spremila novoporočenca v cerkev. Novima zakoncema mnogo sreče!

c Gomilsko. Znano Metelanovo gostilno s posestvom vred je kupil g. Jožef Frinda, posestnik v Trnovi, za 32.000 kron.

c Klanc nad Dobrno. Dežela letos pridno sekajo v topliškem gozdu. Ta je bil res že potreben čiščenja, kajti drevesa so že večinoma prhka, dežela naj pa vendar vestno gleda, da ne bo oškodovan. Naj se stavi natrancno seznamek o lesu in zakaj se je porabil. Tudi v Toplicah pri vrelcu pridno delajo. Kolobar, v katerem so bile posebne kopeli, je popolnoma pozidan in bo do majnika tam vse novo. Bog daj, da bi se vse to delo splačalo. Imam pred seboj „Slovenskega Gospodarja“ od leta 1882, kjer berem, da je bilo tisto leto nekaj nad 1100 gostov. To še ni tako veliko za tiste čase. Lani je bilo na Dobrni tudi 1100 gostov!

c Letuš. Tukaj nekje v naši okolici se nahaja neka zelo goreča duša, ki pošilja po dopisnicah neko molitvico raznim osebam brez podpisa. Piše, da kadar jo dobi, naj jo naprej širi, pa bo doživel veliko veselje in bo rešen vseh skrbi. Kdor pa ne, ne bo i-hel sreče. Če hočeš norca briti z nami, izberi si kako drugo sredstvo, ne pa molitve. Če nas pa hočeš pavajati k pobožnosti, tečaj vedi, da imamo za to skrbne dušne pastirje, ki nas v imenu cerkve učijo, kaj in kako nam je moliti.

c Trbovlje. V 1. 1912. je bilo tukaj rojenih 522, umrlo jih je pa 264, poročenih pa je bilo 78 parov.

c Trbovlje. Kmečko bralno društvo v Trbovljah je imelo dne 19. pr. m. svoj 7. letni občni zbor. Društvo je imelo v letu 1912 81 plačujočih udov. Blagajna ima 206 K 66 vin. dohodkov in 188 K 37 vin. stroškov. Knjižnica šteje 561 knjig različne vsebine. Izposodilo se je 806 knjig. V čitalnici so se dobivali slednji časopisi: 6 „Slov. Gospodarjev“, 5 „Naših Domov“, 3 „Domoljubi“, 2 „Bogoljuba“, 2 „Glasnika najsvetejših Src“, 1 „Naša Moč“, 1 „Zlata Doba“, 1 „Mladost“, pa 2 izvoda čelega „Slovenca“ in pa 2 „Strazi“ ter 3 „Salezijanska poročila“. Izvoljen je bil starejši odbor. O prepotrebni izobrazbi mlađine je resno in šaljivo govoril preč. g. župnik Časl, ki dobro pozna tukajšnje razmere med delavci in kmeti in je zato tukajšnje ljudstvo tudi zanj navdušeno.

c Pešovče. Načelni občni zbor društva „Gospodar“ dne 26. januarja je bil predvsem zaradi nekega pogreba, ki se je vršil ob tistem času. Sedaj se vrši XII. redni občni zbor v nedeljo 9. srečana popoldne ob 4. uri v dvorani sta šole. Med navadnimi točkami je zanimivo gospodarsko predavanje in nazadnje šaljiva prodaja gospodarskih dobitkov. Med posameznimi točkami petje.

c Sv. Miklavž nad Laškim. Katoliško izobraževalno in gospodarsko priredi v nedeljo, 9. februarja po večernicah svoj redni občni zbor z navadnim vsporedom. Društvo obhaja letos desetletnico svojega obstanka, zato ste uljudno vabljeni k obilni udeležbi.

Brežiški okraj.

b Brežice. Tukajšnje Katoliško slovensko izobraževalno društvo je imelo v nedeljo, dne 26. januarja t. I. svoj V. občni zbor. Poročila odborova so zelo povoljna. Prireditev je bilo v preteklem letu 7. Izposodilo se je članom 1328 knjig. Denarni promet je znašal čez 1000 K. Lepo smo napredovali v preteklem letu. Želeti bi le bilo več zanimanja za to prekoristno društvo, zlasti za njegove prireditve. Č. g. pater Salezij Vodošek nam je ob tej priliki v poljudnem predavanju opisal nekaj slik iz Novega Jorka v Ameriki. Novi odbor pa nam bodi porok za nadaljnji napredok Izobraževalnega društva.

b Brežiška oklica. V občini Zakot so se vršila v decembru p. I. občinske volitve. Dne 29. januarja t. I. je bil izvoljen županom gospodarjev g. Franc Zorko. Novi odbor in občinsko predstojništvo ima težko nalogu, da spravi občinsko gospodarstvo zopet v red.

b Planina. V občini Prešeče je izvoljen za župana kmet, ki bo sprejel za občinskega tajnika Derinjača, znanega Štajerčanca iz Dobja. No, v čast to ne bo, četudi ga izvolijo za častnega občana občini Loka in Prešeče. Naskočil je baje tudi v Dobju z vso silo pri občinski volitvi dne 29. prosinca, pa mu je spodletelo. Štajerčanec tam še ne bo županil, tudi ne tajniške družbe opravljal. Zakaj tega dičnega dobrotnika občine Dobje niso že tam izvolili za častnega občana, je znano. Eni so še pa večno s slepoto udarjeni. Kaj bi bilo, če še našega župana vrže kak sposobnejši tajnik. Svet bi strmel.

b Kozje. „Štajerc“ tudi v nekaj iztisih puha in širi svoj smrad po kozjanski župniji. Kdo vse srka hrano iz evangelijskega tega smradljivega ptujskega šnopsarja, bomo že naznani, da boste vedeli cenjeni čitatelji „Slovenskega Gospodarja“, kakšni strici da so to.

b Mali kamen. V torek, dne 28. prosinca t. I. je previden s sv. zakramenti legel k začnjemu počitku neutrujeno delaven mož in vzgleden kmet Janže So-

tošek. Rajni je bil v vzgled celemu okraju. Mnogočokrat je sebi pritrgal, samo da je preskrbel svojcem lepo premoženje. Doživel je 7 križev. Bil je čudovito marljiv, delaven in vstrajen, katoliškega prepričanja in mož-beseda je bila pri njem doma. Sploh je veljal pri njem geslo: Skrbimo, delajmo, dokler živimo, počivali bomo v grobu“. Sveti rajnemu večna luč!

b Sevnica. G. dr. Alojz Šlehta je bil s 1. januarjem imenovan distriktnim zdravnikom za občine: Sevnica, Zubukovje in tisti del blanške občine, ki spada k župniji Sevnica, G. dr. Šlehta ordinarira v Simončičevem hotelu.

b Videm. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi svoj redni letni občni zbor v nedeljo 9. t. m. po večernicah v bralni sobi. Člani, udeležite se počutju.

b Imeno. Prostovoljna pežarna bramba priredi v nedeljo, dne 9. srečana popoldne ob 3. uri v prostorih g. Mateža Pajk v imenem svoj letni občni zbor.

Najnovejša poročila o vojski.

Bolgarski car Ferdinand je popolnoma zdrav odpotoval na bojišče k svojim vojakom. Iz Srbije prihaja po železnicah veliko čet infanterije, konjenice in topništva na bolgarsko bojišče. Zagotavlja se, da odhajajo na bolgarska bojišča tudi grške čete. Tako se pripravljajo balkanski zaveznički za silen udarc na turško vojsko. Vkljub vsem turškim tajitvam se med turškim vojaštvom pri Cataldiči ponavljajo krvavi spopadi. Nezadovoljni častniki so sporočili qarigrajski vladni.

Pred Odrinom so se godili ganljivi prizori, predno se je začelo obstrelijanje. Dan na dan so dohajale k bolgarski armadi sestre in materje iz Bolgarije, da so obiskale očete in bratre ter pomagale pri postavljanju topov. Stari Bolgari, ki ne morejo več služiti, so prihajali pozdravljati svoje sinove in jih navduševali: „Naprej bratje!“ Spodite nevernika v Azijo, prišel bo dan, ko se bo osvobodil sveti grob Izvečičarjev.“ Odrin je bil zadnja 2 meseca tako dobro zastražen, da bi niti miš-ve mogla uititi. Odrinu manjka kruha, oglja in lesa. Pripoveduje se, da se nahaja v mestu mnogo nemških častnikov. Turkom pomagajo, kristjanom ne, to so Nemci!

V ponedeljek ob 8. uri zvečer so začele združene bolgarske in srbske čete obstrelijevati Odrin. V Mustafi-paši so slišali ob 9. uri zvečer silno gromenje topov. Obstrelijanje je trajalo do 1 ure zjutraj. Toda ob 5. uri zjutraj v torek se je že zopet pričelo. Strelija se ne samo na utrdbe, temveč tudi na mesto, v katerem je nastal v različnih krajinah ogrenj. Turške baterije so pridno odgovarjale. Bolgari upajo, da bodo zavzeli Odrin v teknu enega tedna. Turki imajo po njih poročilih še za vsak top 220 krogel. Sovražne čete so si oddaljene samo 1000 m. Strelijanje je bilo tako ljuto, da brezčini brzozavi v mestu niso več delovali in se ni moglo nič poročati v Carigrad. Nekatera zasebna poročila pravijo, da je tudi že bolgarska infanterija naskočila Odrin in pod sovražnim ognjem strašno trpela, toda uradno še o tem naskoku ni poročila, zasebna pa se morajo sprejemati z veliko previdnostjo.

Obenem so baje napadli Bolgari tudi Turke pri Galipoli, to je oni del turške armade, ki je bil dolochen, da napade Bolgare pri Cataldiči za hrbtom. Toda ta vest po uradnih poročilih še ni potrjena. Ako se potrdi, je jasno, da so bolgarski poveljniki storili to iz previdnosti, obenem pa z namenom, da pošljajo Turki galipolskim četam pomoč in s tem oslabijo one pri Cataldiču.

Listnica uredništva.

Vučja vas: Ali je društvo pri krščansko-socialni organizaciji? — Konjice, M. Snežna, Sv. Jeder, Sv. Bolzenk: Ostalo prihodnjic. — Slivnica: Prepozno za to številko. Pozdrav! — Dravsko dolina: Hvala za poslano. Pozdravljeni! — Št. Jur ob juž. žel., Globoko: Prepozno došlo. Pride prihodnjic! — Sv. Miklavž-Laško: Pesmi ne priobčujemo. Pozdrav! — Oplotnica: Vendar le presebno — Sv. Andrej v Slov. gor., Sv. Križ na Murškem polju, Globoko, Gor. Poljskava, Slovenska Bistrica, Sv. Vid pri Ptaju, Sv. Jurij ob Ščavnici, Ivanjci, Rajhenburg, Šmartno, Sav. dolina, Sv. Miklavž: Žal, prepozno za to številko. Kar ni zastarelo, prihoduč.

Loterijske številke.

Dne 29. januarja 1913.

Trst 28 77 45 25 66

Dne 1. februarja 1913:

Dunaj 27 80 58 7 19

Lepa priležnost! Posestvo na prodaj. Poljčane. Veliko sadnega drevja vse vrst sлив, jabolki



Najfinejši okus zrnate kave
slastno - dišeče - osvežujoč

Revmatizem, protin, ujevra- gija in ozebljine

povzročajo mnogokrat nežane bolečine. Da se jih odšteje in olajša, da se otekline odpravijo in se doseže gibljivost členkov in odstrani neprijetni občutek, vpliva prsenetljivo.

KONTRHEUMAN

besedna znamka za (mentolalici izirani kostanjev ekstrakt).

pri ribanju, masiranju in obkladih.

Ena tuba 1 krona

Po pošti če se pošlje naprej 1 K 50 vin., se pošlje ena tuba franko, 5 K. se pošlje 5 tub franko, 9 K se pošlje 10 tub franko.

Izdelovalec in glavna zalogha je B. Fragner, lekarnar, c. kr. dvor. zal. Praga III št. 203. Dobi se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull, Viktor Savost.



Zahvala.

V bridiči ur, ki nas je zdelo povodom izgube našega predobrega, iskreno ljubljenega, ne pozabljega sopoga in očeta

Matija Fingušt,

mnogoletnega načelnika krajnega šolskega sveta v Podovi, uda občinskega odbora in poselstva v

Brezuh, mi ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti za dokeze odkritorskega sožaja. Izražam tem potom vsem svojo prisrčno zahvalo, predvsem domačemu veleč. g. duh svet. in župniku v Sliwnici, za vso duhovno tožažbo v bolezni in gajnjivi govor ob grobu, č. g. kaplanu in veleč. g. dr. Antonu Jerovšku, ki so brali sv. mašo za pokojnega in gosp. učiteljn v Podovi, ter vsem sosedom, znancem in sorodnikom, vsem dragim domačinom, ki so ga tožili v njegovi bolezni, vsem in vsakemu posebej naj Bog tisočero povine!

V Brezuh, 26. prosinca 1913.

Ivana Fingušt roj. Kezdec, žena.

142

Obiščite

,Beli teden'

Popust pri vseh belih predmetih.

Izjemna ponudba: 1 komad 15 m 82 cm platna za srajce st. 100 sedaj samo K 8.—

1 komad 14 m 148 cm široka reklamno posteljna rjuha sedaj samo K 17.50.

Modna trgovska hiša J. Kokoschla egg, Maribor
Tegetthoffova ul. 13. Reiserjeva ul. 1

Zdravniško in klinično potrjeni uspehi

dokazuje, da je pri mučnem, krčevitem kašlu
četrk in odraslih

Thymomel Scillae, dragocen in tčno učinkujoč izdelek.

Besedna znamka varovanja.
Lajša napade krčevitega kašla, manjša število napadov, po-
spešuje razpust in odstranitev silin, utis katej in odpri-
39—9 težko pri dihanju.

Ena steklenica 2 K 20 v. P. pošti se pošlje, kdor pošlje na-
prej 2 K 90 v eno steklenico, 7 K 3 steklenice, 20 K 10 stekl.
franko. Ne vustite si usiliti nadomestil Vprašajte zdravnika.
Izdelovalci in lekarnar in dver. zal. glavni založnik B. Fragner, Praga II., t. 203

Zalega v Mariboru: lekarna W.
A. König, Friedrih Pruli, Viktor
Savost. Pozor na ime izdelka.

Mlado, staro,
Vsak pove:



694—4

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Varujte se



ponaredb

Pristni „FLORIAN“ se dobri edino od Rastlinske
destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

Ormožke posojilnice v Ormožu,

registrovane zadruge z neom. zavezo,
ki se vrši v soboto, dne 1. marca 1913 ob 2. uri
popoldne v uradnih prostorih s sledečim
dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Poročilo glede izvršene revizije.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti, se vrši drugi občni
zbor v treh tednih z istim dnevnim redom, kateri
brezpogojno sklepa.

146

Načelstvo.

200 | 0

200 | 0

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvirniku. — Povest iz časov pregaujanja kristjanov).

(Dalje.)

Toda dasi je žrjavica neznošno žgala v meso, je Soterija roko držala mirno. Ko so kristjanom, stojecim med množico, stopale solze v oči, je oko delkično vendar ostalo suho klubj temu, da so ji neizrečene bolečine gnale vso kri k srcu in ji smrtne slage stopale na obličeje. Na ustnicah se ji je bralo, da molili, a zdaj pa zdaj je obrnila oči proti nebu. Sliši se cvrčanje, ker kri že kaplja iz vžgane rane v žrjavico. A kakor da bi še mučenja ne bilo dovolj, podpihuje zamorec ogenj, sedaj kristjanko zasmehujoč, sedaj zopet govoreč nerazumljive čarovne zagovore, da bi se moč ognja pomnožila. Vsi okoli stojeci so se čudili stanovitnosti, s katero je nežna deklica prenašala strašne bolečine, in že je bilo slišati mrmranje v znamenje, da se ljudstvo zgraža nad nečloveško neusmiljenostjo. Zdajci zapove mestni prefekt, da se neha z mučenjem.

„Vprašam te začnjikrat“, pravi osorno, „ali slušaš cesarska povelja?“

„Izročila sem se popoknoma svoemu Bogu v žgalno daritev“, odgovori Soterija, „kako morem tvojim krim bogovom darovati?“

Nato se poča prefekt z drugimi sodniki za zastor, da sklenejo razsodbo. A kmalu se zopet vrnejo, in trobentno naznani z močnim glasom razsodbo: „Ker se Florencija Soterija trdovratno brani, zapovedi nebeskega cesarja izpolnit in nesmrtnim bogovom darovati, se jo obglavi. In v svarilno znamenje se izvrši smrtna obsodba na Apiski cesti pri kristjanskih grobovih.“

„Zahvaljujem se Ti, sladki Jezus!“ pravi Soterija in veselja nebeske sreče ji smehtajo ustnice.

Ambrožij se je mudil pri dijakonu Severu do poldneva, poslušajoč njegove nauke, nato je pa hodil po katakombar, kjer mu je starček razkazoval grobove mnogih mučenikov, da bi mu takšo vero utrdil. Želel si je sedaj, brž priti v Rim, da si izprosi vhod v ječo k Soteriji ter ji naznani, da je sedaj popolnoma prepričan o resnici krščanske cerkve in da že z nestrpnošči pričakuje onega dneva, ko ga sprejmejo v vrsto katehumenov (ki se pripravljajo na sveti krst).

Kako srečno je stopal po cesti proti mestu! Zopet in zopet je postal, da je v zahvalo pogledal proti nebu in da se je na čelu pokrižal, šepetajoč: „Kristjan sem!“

Apiski cesta se vije v svojem sijaju med krasnimi in različnimi nagrobnimi spomeniki, ki kažejo bogastvo v krasnih stebrih, kipih iz mramorja in kovin, in prijeten vonj se vzdiha iz okoli ležečih eterničnih nasadov. Na nobeni cesti, ki vodi proti mestu Rim, ni tako živahen promet kakor ravno tu.

Ambrožju niso bili mar mimo idoči; kaj ga je še mogel zanimati svet, ko je našel nebesa!

„Nebesa — da, ko bi sedaj, ko sem pripravljen postati kristjan, Soterija bila sonce na tem nebu! Kakor sem prej deklico visoko spoštoval radi njenih čednosti, oh, koliko veličastnejša stoji sedaj njeni podoba pred mojo dušo! Toda čim dalje to podobo v duhu gledam, tem bolj se mi dozdeva, da se mi oddaljuje, kakor bi mi skušala odbežati. Ne — to srce je prevezvišeno nad zemeljsko ljubezen; to si je večni Bog sam izbral za vedno, in jaz ubogi berač ne smem več pogledovati za ono, ki si jo je nebeski kralj izbral za svojo nevesto. Toda sveti mi naj, kakor sveta zvezda, ki mi kaže pot, po katerem mi je hoditi. O, kako čudovito veličastna je ta vera, ki v svojem vrtu vzgaja take etavelice!“

„A kakšen je neki izid obravnave?“ To vprašanje mu vznemiri srce. „Prav gotovo Soterija ne zataji svojega Boga tudi v največjih mučkah. O Bog, jaz sem vzrok njene smrti! Toda“, tolaži se zopet, „ona

mi odpusti, še danes jo hočem prositi, kar najiskreneje le morem. Ni li Boga zahvaljevala, da je mogla s svojimi bolečinami, ki so ji je prizadiali neusmiljeni pred sodniki, odkupiti mojo dušo?“

Tako zamišljen pride Ambrožij pred mestna vrata. Tukaj ga sreča tolpa ljudi, ki drvi iz mesta, na čelu ji oddelek vojakov. Kakor od mrtvouda zadet o-mahne Ambrožij, ko zagleda sredi vojakov in rabljev — Soterijo. V tistem trenotku ga pogleda deklica in mu da milo in smehtajoče znamenje, naj ji sledi. Mrtvo bleđ, s solzami v očeh, zbere mladi tribun vse syje moči in se pridruži množici, ki spremila mučenico ali radi radovednosti ali radi sočutja.

V bližini nagrobnega spomenika Kornelije, katerega razvaline se še īdandas vidijo, zavije množica z glavnem ceste in krene na stransko pot, ki jih kmalu dovede do mesta, kjer se naj izvrši obsodba.

Soterija je bila vso pot skozi mestno in po Apiski cesti zatopljena v molitev. Šteje si v največjo mislost, da sme umreti za svojega Boga in svojo vero. In čim bolj se bližajo pokopališču, tem bolj ji igra srce veselja, ker zdi se ji, da ji prihajajo vsi svetniki nasproti, ki ležijo tukaj pokopani, da jo spremijo v svoje vrste.

Kako pogosto je Soterija na teh grobovih mohila in se priporočala kot otrok, kot načebudna deklica in kot doraslja mlačenka! In sedaj se ji prikažejo umrli oblečeni v bela oblačila ter jo z veseljem sprejmejo kot novo tovarišico: sv. Cecilia z zborom mlačen, sv. Sikst s častitljivo množico škofov in duhovnikov, vsi slavne priče krvavih razsodb, in tisoč blaženih, ki so bili že od začetka kristjanstva v teh katakombar pokopani.

Tam, kjer se še danes poznao ostanki stare kapele, posvečeni sveti mučenici Soteriji, izvolijo rablji prostor za morišče. In ravno tu na svojem posestvu je Soterija pri slovesu od svojega oskrbnika temu-le zaznamovala mesto svojega pogreba.

Daleč na okoli se razprostira Kampanija pred očmi, tedaj še nikakor pusta in zapuščena kakor danes, temveč velik in krasen cvetlični vrt, posejan z vilami daleč tja do Albanskega gorovja.

Prijeten zimski popoldan je bil. K zatonu se nagnajoče solnce je razsvetljevalo celo planjavo s čarobno svetlobo. Niti najmanjše sapice ni bilo. Veličastno so se razlegali lahko doneči glasovi pastirskih piščalk in zvonenje ter meketanje ovac, ki so se pale po rebru gore. Soterija je porabila kratek čas, ko so pripravljali rablji morišče, da se je poslovila od vernikov, ki so bili navzoči. Lucina je bila prevzeta od bolesti, ko je zadnjikrat objela svojo prijateljico iz mlačih let: Kako naglo se uresniči domnevanje, o katerem je pred dvema dnevoma govorila v katakombar! Soterija pa jo je gledala z nasmehom, rekoč: „Ti jokaš, sladka Lucina, ko že angeli odpirajo nebeska vrata, da me pripeljejo do mojega Ženina? Poglej, kako dober je moj božji Gospod! Izvolila sem si grob na svojem posestvu v bližini mučencev, ki ležijo na tem pokopališču, in sedaj lahko celo tukaj umrjam. Ne verjamēš li, da vsi nevidno stojijo pri meni, da spremijo mojo dušo v nebeske višave?“

Ambrožji dolgo ni mogel izgovoriti besede, kleče pred mučenico in ji kakor drugi verniki od ognja opečeno roko poljubljajoč.

„Upal sem“, je dejal slednjič, ko se je ojunačil, „te dobiti za nevesto, in postala si moja dušna mati. Toda to te stane, oh, po moji krvidi, življenje. O, Soterija, odpusti mi, kar sem storil v svoji slepi strasti“

„Odpustiti ti“, odgovori deklica, „nimam ničesar, moj brat, ne; pač pa veliko več zahvalit. Postal si moj drug, ki me popelje k moji večni ljubezni. Ker si postal kristjan, si mi dal s tem gostijo za mojega nebeskega Ženina. Vzemi v zahvalo to škatljico, v njej najdeš gobo s krvjo sv. Neže. Namoti pa to gobo tudi z mojo krvjo v poroštvo, da bom v nebesih vedno molila za-te in za tvojega očeta. — In povej tudi kedaj svojim otrokom, da molim za-nje in da sem

ski 520, nemški 180, ruski 220, francoski 81, italijanski 76, španski 68 milijonov ljudi. V slovenskih jezikih bode govorilo 892, v germanškem 871, v romanskem 387 milijonov ljudi na zemlji. V manjših skupinah bo govorilo srbo-hrvaški 8'5, bolgarski 7'20, slovenski 3'70, grški 4'30, rumunski 7'30, mažarski 1'10 milijonov ljudi. Najlepši jezik je baje italijanski, najgrški je mažarski. Izmed slovenskih jezikov pa bi govoril Bog hrvaški, če bi nameraval razgovarjati se s Slovani.

Napredovanje katoličanstva v Ameriki. Katoličanstvo v Ameriki neprestano napreduje. Pod sečanjem sv. Očetom papežem Pijem X., ki vodi čoln sv. Petra še-le 9 let, so povisili 10 škofij v nadškofije in ustavonovili 38 novih škofij, 4 opatije in prelature, 18 apostolskih vikariatov in 40 apostolskih prefektur.

Bombni napad na Katolički Dom v Milatu. V milanskem predmestju Porto Tenaglia sta pred Katoličkim Domom dve neznani osebi vrgli bombo, ki se je razpočila, a ni napravila k sreči druge škode, kakor da so popokale šipe in da je bilo zidovje nekoliko poškodovano.

Najdragocenejše jajce sveta. V mestu Dunedinu na Novi Zelandiji je Otogo-muzej, v katerem je višeti velikansko jajce ptice Emeus crassus. Premer dolgosti jajca je 2 dm, širokosti 1'3 dm, v objemu ima 4'2 dm in težko je 290 kg. Odleže za 20 nojevih jajc ali 600 kokoših. Iz enega jajca bi se dalo napraviti „cvrta“ ali „šmarna“ za 110 lačnih težakov. Le škoda, da je ptica teh vrst že izumrla.

Največja ptica sveta je noj. Živi divji na prostem in udomačen. Noj je zelo koristna in draga ptic-

njihova dušna mati, O! povzdigne mlačenka, kako bodo poveličevali cerkev Gospodovo in tvoje ime, Ambrožij, in ti zapustili neminljivo ime v čast božjo.“

Rablji so dovršili priprave. Z mečem v roki in golih prs se je pripravil zamorec, da izvrši razsodbo.

Ko si je Soterija sama odgrnila pajčolan, je Lucina razgrnila bel, platnen prt na tla. Mučenica je poklepljana na njega, razpustila kodraste lase čez ramo, odkrila tilnik, sklenila roki navzkriž na prsa in upognila glavo, rekoč:

„Sedaj pridi, moj Jezus!“ . . .

Bilo je dne 6. svečana 1. 304.

Cista kot bel golobček je vzletela duša mlače mučenice v svete višave nebeskega raja. — S pomočjo nekaterih krščanskih žen je ogrnila Lucina sveto truplo v prst, verniki pa so se trudili, da naberejo v gobe njeno kri.

Sedmo poglavje.

V katakombar.

Ko je bil senator Avrelij Sempronij po poskušu, pregovoriti spoznavalko, zapuščal ječo, bi ga bil marsikdo smatral za človeka, ki ima še pred sodni stol. Nemirna vest mu je očitala, da je zakrivil neizogibno smrt devojke; zastonj se je skušal prepričati, da je Soterijina trdovratnost kriva tega usodnega izida. Čim večkrat je namreč že njo govoril, čim večkrat je videl v tisti strašni samoti nežno mlačo deklico, njen blaženi mir in brezprimerno odločnost, s katero je bila pripravljena, umreti za svoje prepričanje, tem bolj se je čudil. Lepota, mlačost, plemenitost, vse, kar more storiti mlačo srce srečno in zadovoljno, je bilo usojeno mlačenki, ki ni niti žalostno vzduhnila, ko se je vsemu temu odpovedala.

Nikdar ni življenje slajše ko v oni mlačnosti dobi, ko se mu smehtja nasproti jutranje solnce lepe prihodnosti — in Soterija je dala smehtajoč to mlačo življenje, da bi umrla kot zločinka krvave smrti pod rabljevo roko. Sempronij je vsle v svoje plemenite narave moral to nenavadno odpoved pri tako nežni starosti le občudovati. Kajti to ni bila pretiranost, ne, to je bilo nekaj višjega, nadčloveškega, načnaravnega, kar edino ji je moglo dati srčnost in veselo navdušenje za take žrtve.

Pa ravno to, z vsako uro naraščajoče začudenje je bilo za Sempronija želo, ki ga je vedno izpodbaldo, naj vse poskusi, da reši Soterijo.

Ali mu je poleg vsega tega, kar je že storil, odpri še nov pot, na katerega naj krene, da reši Soterijo?

Zasvetil se mu je še eden, četudi slab žarek upanja; Sempronij bi se moral obrniti na samega cesarja Maksimina in od njega izprositi vsaj odlog sodnijskega postopanja. Če doseže to, potem je, kakor je menil, vsaj od sebe zvalil odgovornost, ako bi Soterijo sodnik pozneje zopet poklical, ona pa ostala pri svoji izjavi.

Res je bila senatorju znana barbarska brezčutnost cesarjeva, in pot k njemu je bil najtežavnejši njegovega življenja; vendar je smatral za svojo dolžnost, da poskusi še zadnje.

Sempronij je moral dolgo, dolgo čakati v predobi, ker je bil vladar pri malih južini, ki je trajala pri Maksimintu vedno dolgo, dostikrat cele ure. Nadzadnje je bil pripuščen; na srečo najde cesarja pri dobrji volji.

Previdni in prebrisani senator imeni najprej zasluge njenih prednikov, kakor tudi obeh bratov, ki sta častno umrli v vojski z barbari. Soterija — tako nadaljuje — je zadnja potomka stare plemenitaške rodbine, ki ne zasluži takega krvavega kopca. Proti ljudem, ki so še v nerazsodnih letih, kakor tale deklice, se ne more proti kristjanom naperjena postava v vsej strogosti izvajati. Naj zato cesar v svoji blagovoljni in milosti ustavi za nekaj mesecev sodnijsko preiskavo in izpusti Soterijo. Upa, da se bo skoro omogila z njegovim sinom in prišla na druge misli.

(Dalje prihodnjč.)

ca. Iz njenih kril načopajo gospodarji vsako leto krasna peresa, katerih sleherno stane 20–50 kron. V prvih letih zraste noju po 25 peres. Stiriletni noj daje po 500–700 kron perja na leto. V Port Elizabeth v Ameriki se proda nojevega perja na trgu ob sejmiščih za 200.000 K. V Londonu in v Parizu velja eno pero 80–200 kron. Bogate ameriške gospe nosijo na klobukih dragocenega nojevega perja za 10.000–50.000 kron. Seveda, pri nas smo že zadovoljni s kurjim krvčkom po 10–80 vin. Noj zleže letno po 35–40 jajc. Eno nojevo jajce zaleže za 30 kokoših. Meso mlačega noja je tečno kakor puranovo, starega noja pa kot govedina. Kg nojevine stane 80 vin. do 1 K 20 vin. Pri nas ga seveda ni dobiti, ampak onstran Sredozemskega morja, v vroči Afriki.

Največja ura na svetu je na kolodvoru v Liverpoolski ulici v Londonu. Kazalo meri 6'5 m, kladivo je težko 1½ centa. Ona goni 624 ur po raznih kolodvorih vzhodne zelenljice. Ni čuda, da vse točno in enako kažejo. V Gradeu pa ure včasih celo popoldne bijajo 12. uro. Najmanjša ura je Pavla Ditishiem v La Chaux de Fonds. Peresce je v premeru 1'78 mm široko, težka je urica eno desetino mg. Clovek bi mislil, da bi jo pri nakupu stenske ure dobil za „šenk“, pa stane več kot ona na mariborskem magistratu. Dobiš jo za 8000 kron.

Vinska letina na Spodnjem Štajerskem. V „Allgemeine Weinzeitung“ priobčuje dvorni svetnik Porte članek, v katerem se bavi z rezultati vinske letine leta 1912 na Avstrijskem. Na Štajerskem ceni pridelek leta 1912 na 397.000 hl, napram 402.706 hektolitrov leta 1911.

Priznalo pismo, ki nam je došlo med mnogimi drugimi:

P. n.
Titania-delavnice
WELS.

Prijetna dolžnost nas veže, da Vam za Vaše aparate za dobavo vlažnosti, katere rebimo za vse naše urade, izrekamo največje priznanje. Največja korist Vaših aparatov obstoji gotovo v tem, da zrak v sobah, kateri se vsled vedne kurjave osuši, po uporabi Vaših aparatov zopet dobi dovolj vlažnosti, ker je za po nezdravem zraku oškodovane dihalne organe samo obsebi umevno velike vlažnosti.

Predobro je znano, da velika množina manjših bolezni dihalnih organov po zimi izvira od tega, ker so pri spremembri temperature organi podvrženi raznim boleznim ravno vsed preslabega zraka. Vaše aparate torej vsakemu najtopleje priporočamo to tembolj, ker je njih uporaba celo priprosta, rabijo le malo prostora in ker se radi njih priproste, okusne izpeljave vsakemu dopadejo.

Sprejmite torej izraz naše hvaležnosti ter beležimo
z velespoštovanjem

Glavna pisarna industrielnih delodajalnih organizacij.

Predsednik:
Dr. Lachner.

Za upravljanje tajnik:
Dr. Margaretha.

Franc Pleteršek,
zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10

nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega less naravnega pohištva, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divate, vložke, matrače, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo kupuj pri Slovencu.



I. Serravalle, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcela.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra á K 2'60 in
445 po 1 liter á K 4'80.

Tovarniško poslopje

s stanovanjem v Kamniku na Gorenjskem (prej last kolarškega mojstra J. Stare ta), z moderno urejeno delavnico za kovačko, kelarsko in sedlarško obrt, v kateri so te obrti že dobro vpeljane, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Poslopje je porabno tudi za vsako drugo obrt. Naslov iz pri-

87 jaznosti pri upravljanju tega lista.

Zimsko blago za polov. cene.

Za Veliko noč

Najnovejše raznovrstno blago za obleke, za moške in ženske pri **Jos. Druškovič-u** Slov.

Gradec.

Zimsko blago za polov. cene.

Velika narodna trgovina
Karl Vanič : Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modrega blaga, posebno k asne novosti za pomladanske obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanki pod ceno. Pestrežba točna in solidna. Vzoreci na razpolago.



Oskrbiščvo vinogradov in trgovin so

SIGMUND TELEKI, VILLANY, Ogrsko.

Filialno zastopstvo SOLLENAU, Nizje-Avstrijsko.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica štev. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}\%$, proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{3}{4}\%$. Obresti se pripisujejo na kapital 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prokinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti popularni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}\%$, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{4}\%$, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve govorih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

40 klavirjev in harmonijev

boljboljši pianini, Stelzhamer mušikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole in Hörigel (amer. harm.), vsek vrst glasbenega orodja, strun in A. Breznik, in učitelj Glasb Matice Ljubljana Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupem event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakde na obroke po 15 kron prvoval instrument gori imenovanih slovenskih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegel najemščina višino kupnine! Velikanska zalogaj najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd. po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglajevanje in popravila točno in ceono. 968



Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko pod lastno ceno, kot **elegantna pohištva za spalne sobe** in **obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinje izpeljave.

Neverjetno nizke cene! Neverjetno nizke cene!

Josip Kolarič, mizarski mojster **Maribor**
Franc-Jožefova cesta 9.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

Srebrne ure	K 6'50
Srbne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9'50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13'—
Ploščane ure iz kovine	6'—
Amerikanske zlate double-ure	10'—
Goldin Roskopf ure	4'—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5'—
14 karatne zlate ženske ure	19'—
14 karatne zlate ure za gospode	40'—
Srebrni pancer-veržice	2'—
14 karatne zlate veržice	20'—
14 karatni zlati prstani	4'—
Viseče stenske ure na nihala	10'80
Kuhinjske ure	2'40
Budilke	3'—
Budilke z dvojnim zvoncem	3'—

A. Kiffman, Maribor št. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Darujte za Slov. Stražo!

Dobro blago točna pestrežba **Kdor** Edina slov. trgovina z železino si hoče prihraniti denar

1169 kupuje vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug

v Ormožu, podružnica Velika nedelja.

Največja zaloga manufaktura blaga, kakor suknja, druka, hlačevine, platne itd. Vse vrste šperije, najfinje moke, kave itd. Največja zaloga vse vrste železnine, kakor tudi vsi čkovi za mizarje in stavbe po najnižjih tovarniških cenah. — Kupuje zrje, kakor pšenico, rž, žitl itd. potem jajce, suhe gobe, perutino vedno po najboljših dnevnih cenah.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne, in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.